

POLIROM

Étienne
Blouin

ABC-ul GRĂDINĂRITULUI

Peste 600 de sfaturi și sugestii
pentru grădinarii amatori

Practic

Peste 600 de sfaturi și sugestii
pentru grădinarii amatori

ABC-ul GRĂDINĂRITULUI

POLIROM

Practic

matizarea • Analiza solului • Buruienile • Butășirea •
mpostarea • Florile anuale și bianuale • Gardul viu • Grădina
egume • Îngrășămintele organice • Păduchii de frunze •
ul • Protejarea pe timpul iernii • Solul • Transplantarea
durilor

ți la propria grădină, dar nu știți de unde să începeți. Ați
ercat amenajarea unui spațiu verde în apartament sau în
ea casei dumneavoastră, dar rezultatul a fost un eșec. Doriți
iveți la masă legume și fructe naturale și proaspete, dar sunt
a scumpe sau greu de găsit. *ABC-ul grădinăritului* vă scoate
mpas. Aici veți putea găsi toate informațiile necesare, sugestii
aturi practice, organizate în rubrici și ordonate în așa fel încât
li de urmat să fie cât mai facili. Rezultatele nu vor întârzia să
ră.

N 973-46-0561-5
-973-46-0561-3

9734 605613

w.polirom.ro

104
10/19/14
1408

14/11
22/05
03/05
8/06

804537

Visați la propria grădină, dar nu știți de unde să începeți. Ați încercat amenajarea unui spațiu verde în apartament sau în curtea casei dumneavoastră, dar rezultatul a fost un eșec. Doriți să aveți la masă legume și fructe naturale și proaspete, dar sunt prea scumpe sau greu de găsit. *ABC-ul grădinăritului* vă scoate din impas. Aici veți putea găsi toate informațiile necesare, sugestii și sfaturi practice, organizate în rubrici și ordonate în așa fel încât pașii de urmat să fie cât mai facili. Rezultatele nu vor întârzia să apară.

Aclimatizarea • Analiza solului • Buruienile • Butășirea • Compostarea
• Florile anuale și bianuale • Gardul viu • Grădina de legume
• Îngrășămintele organice • Păduchii de frunze • pH-ul • Protejarea pe
timpul iernii • Solul • Transplantarea răsadurilor

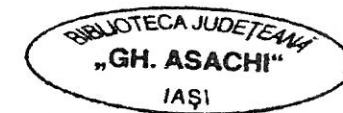
635
858

Étienne
Blouin

ABC-ul GRĂDINĂRITULUI

Peste 600 de sfaturi și sugestii
pentru grădinarii amatori

Traducere de Dana-Maria Cimpoi

POLIROM
2006

804537

Étienne Blouin, *Le jardinier amateur. Plus de 600 trucs et conseils pour les
jardiniers débutants*

© 2006 Les Éditions Quebecor

© 2006 by Editura POLIROM, pentru prezenta traducere

www.polirom.ro

Editura POLIROM
Iași, B-dul Carol I nr. 4, P.O. BOX 266, 700506
Iucurești, B-dul I.C. Brătianu nr. 6, et. 7, ap. 33, O.P. 37;
P.O. BOX 1-728, 030174

Inscrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României :

BLOUIN, ÉTIENNE

ABC-ul grădinaritului: peste 600 de sfaturi și sugestii pentru grădinarii
amatori / Étienne Blouin ; trad. de Dana-Maria Cimpoi. — Iași : Polirom, 2006

ISBN (10) 973-46-0561-5; ISBN (13) 978-973-46-0561-3

I. Cimpoi, Dana-Maria (trad.)

635.9

Printed in ROMANIA

extraordinar – și foarte satisfăcător – să mănânci o legumă a cărei sămânță ai plantat-o tu însuși. Nici acest tip de activitate nu se mai adresează doar locuitorilor din suburbii care au o casă și un teren suficient de mare pentru grădinărit. Uneltele au evoluat, oferindu-ni-se astăzi toate instrumentele de care avem nevoie pentru a întreține o grădină de legume pe balconul apartamentului ; în majoritatea orașelor există o rețea de grădini comunitare, ceea ce înseamnă că mai mulți orașeni împart o bucată de pământ pe care cultivă legume.

Această carte este un mic ghid practic pentru grădinarii amatori. Aici puteți găsi toate informațiile necesare pentru a vă iniția în grădinărit, sugestii și sfaturi practice, organizate în rubrici diferite și ordonate în cuprins pentru a găsi ușor ceea ce căutați. Arborii, florile, plantele, legumele ; semănatul, plantatul, udatul ; insecticidele, tăierea, tunderea sunt tot atâtea subiecte tratate în carte, dar veți găsi și multe altele pe lângă acestea. Lucrarea nu are pretenția de a fi exhaustivă ; ar fi nevoie de o enciclopedie pentru a epuiza subiectul, dar aceste pagini vă oferă peste 600 de sfaturi, sugestii, indicații care vă vor ajuta să deveniți un grădinar amator desăvârșit !

O mică sugestie în încheierea introducerii : consultați înainte de toate lexicul termenilor de grădinărit din anexa 2, pentru că astfel veți putea înțelege etapele și operațiunile despre care este vorba în fiecare rubrică.

Aclimatizarea

- În general, plantele de interior și răsadurile trebuie acclimatizate treptat pentru a nu suferi un șoc termic. Având în vedere că plantele de interior au stat mai mult de jumătate de an în casă, ele nu trebuie expuse la vânt, la frig sau la razele puternice ale soarelui fără a le pregăti în prealabil. Același principiu se aplică tuturor răsadurilor de interior. Dacă nu sunteți atenți, climatul vă poate spulbera eforturile ultimelor luni.
- Plantele nu trebuie scoase afară dacă există riscul de îngheț în timpul zilei. Când acesta dispare, ele pot fi acclimatizate progresiv la noile condiții. În primele cinci-șase zile țineți-le într-un loc umbros, două ore în prima zi, patru în a doua, șase în a treia etc., având grijă să le aduceți seara înăuntru, atât timp cât există posibilitatea ca temperatura să scadă sub 0°C.
- După cinci-șase zile veți putea să așezați plantele în locuri însorite. În ceea ce privește răsadurile, cel puțin în primele zile ele trebuie acoperite cu o folie de plastic pentru a atenua acțiunea razelor ultraviolete ale soarelui.

- În perioada aclimatizării, udați răsadurile, adăugând în apă un îngrășământ complex NPK de tip 10-10-10 sau 20-20-20.
- Aclimatizarea durează între două și trei săptămâni. După această perioadă răsadurile de interior pot fi transplantate în grădină (vezi „Transplantarea răsadurilor”).

Analiza solului

- Este important să faceți o analiză a solului la fiecare doi-trei ani. Astfel veți afla care este conținutul de minerale al acestuia și ce trebuie să faceți pentru a avea un pământ bun care să satisfacă nevoile nutritive esențiale pentru creșterea peluzei, a florilor și a legumelor dumneavoastră.
- Dacă vi se pare prea costisitor să apelați la serviciile unui specialist, există pe piață echipamente de analiză ale căror rezultate sunt destul de precise. Bineînțeles că precizia lor nu este la fel de mare ca aceea a testelor efectuate în laborator, dar, în mare, aceste truse își fac treaba bine.

Apa calcaroasă

- Dacă procentul de calcar din apă este prea ridicat pentru plantele de interior și pentru răsaduri, lăsați-o să curgă mai mult, apoi să se decanteze câteva ore, timp în care se încălzește puțin și se evaporă clorul. Dacă adăugați și câteva picături de zeamă de lămâie, obțineți o apă numai bună pentru creșterea plantelor dumneavoastră.

Aracii

Aracii sunt folosiți pentru a susține plantele, legumele, arborii și florile. Ideal este ca, după înflorire sau după ce planta crește, ei să nu se mai vadă sau să fie ascunși de planta pe care o susțin.

- Puneți aracii la începutul sezonului pentru a fi mascați mai apoi, odată cu creșterea plantelor.
- Fiți atenți să nu rupeți rădăcinile plantelor când înfigeți aracii.
- Bambusul, tijele fine de metal și țărșii din lemn sunt foarte buni araci pentru plantele cu o singură tulpină.

- Pentru plantele perene sau tufele de flori care trebuie să fie bine sprijinite alegeți, în funcție de mărime și de soiul care trebuie susținut, araci cu belciuge sau o structură fasonată cu două sau trei inele.
- Pentru plantele agățătoare și arbuștii cățărători folosiți un sistem de araci ficși făcuți din sârmă.
- Anumite legume (și alte plante) trebuie să fie sprijinite de mai mulți araci. Pentru a-i lega între ei folosiți discuri de plastic prevăzute cu mai multe orificii în care introduceți capătul fiecărui arac.
- Folosiți legături din plastic sau din nailon pentru a lega aracul de plantă; nu strângeți prea tare pentru a nu sugruma tulpina.
- Primăvara devreme, verificați starea aracilor pentru că adesea, în cursul iernii, din cauza gheții sau a zăpezii, ei sunt deplasați, îndoiți sau ruși. Verificați și legăturile aracilor, ajustându-le dacă este nevoie.

Arborii și arbuștii

Vă oferim câteva informații generale despre arbori și arbuști, foioase și conifere, precum și despre gardul viu, vița-de-vie și pomii fructiferi.

Iarna

- Evitați să tăiați crengile arborilor și arbuștilor atunci când temperatura este foarte scăzută. În general, o perioadă de îmblânzire a vremii apare în lunile ianuarie sau februarie. Profitați de aceasta pentru a tunde pomii fructiferi, mai ales pe cei care au fost afectați de intemperii.
- În timpul iernii, scuturați zăpada care se adună pe arbori și arbuști și înlăturați cu atenție gheața de pe ramuri.
- Tasați zăpada de la baza trunchiurilor pomilor fructiferi pentru a împiedica intrarea șoarecilor de pădure și a altor rozătoare.
- Cel puțin o dată pe lună verificați starea în care se află măsurile de protecție luate de dumneavoastră împotriva frigului.

- Comandați arborii ornamentali, pomii fructiferi, tufișurile și arbuștii în ianuarie sau cel târziu în februarie.
- În martie tundeți arborii și arbuștii în floare, precum și pomii fructiferi, cum ar fi mărul, prunul și vița-de-vie, înainte să înmugurească. Tundeți arborii și arbuștii cărora doriți să le creșteți forța și vitalitatea.

Primăvara

- Îngrijiți-vă și primăvara plantațiile de arbori și arbuști și tundeți-i pe cei care au nevoie de asta.
- Pentru a obține o recoltă bună de la pomii fructiferi și de la vița-de-vie, trebuie să le tundeți cam în a treia săptămână a lunii martie.
- Pentru a proteja arborii tineri de lamele mașinii de tuns iarba, puneți în jurul trunchiului, atunci când plantați pomul, un tub de plastic sau o bucată de lemn care va avea rol protector.
- Verificați proptelele pentru pomi ; dacă este nevoie, ajustați-le sau înlocuiți-le.

- În jurul arborilor și arbuștilor acoperiți solul cu un îngrășământ organic, iar dacă este nevoie, înveliți-l cu rogojini.
- Udați din abundență noile plante.
- Cu ajutorul unui furtun de udat spălați bine arborii și arbuștii, foioasele și coniferele care e posibil să fi fost afectate de sarea rezultată în urma dezghețării.

Vara

- Tundeți și fertilizați, dacă este nevoie, coniferele, arborii cu sevă, arbuștii cu frunzișul căzător, trandafirii, după prima înflorire, tufișurile de conifere și foioase, vița-de-vie și zmeurul. Puneți-le îngrășământ dacă au nevoie ; udați cu grijă noile plantații.
- Tăiați ramurile zmeurului care au rodit și lăsați doar vlăstarii.
- În august, plantați coniferele și udați-le din abundență.

Toamna

- Continuați să udați arborii și arbuștii dacă vremea este liniștită și uscată.
- Plantați sau transplantați arborii, arbuștii și coniferele. Dacă nu aveți astfel de plante, este momentul potrivit să cumpărați profitând de ofertele magazinelor de grădinărit.
- Tundeți arbuștii decorativi și vița-de-vie.

Asocierea plantelor

Asocierea plantelor se referă la faptul că unele dintre acestea se cultivă mai bine, sunt mai gustoase și mai rezistente la dăunători, în funcție de plantele care se găsesc în apropierea lor. Iată câteva exemple și asocierile avantajoase.

Anghinarea

Se cultivă bine alături de vinete, roșii și dovlecei cu coaja verde (zucchini).

Ardeiul gras

Se cultivă bine alături de vinete, morcovi, ceapă, mazăre și roșii.

Bostanul

Se cultivă bine alături de salată, porumb, mazăre, ridichi.
Nu e recomandat să fie cultivat lângă varză și cartofi.

Broccoli

Se cultivă bine alături de țelină, ceapă și cartofi.

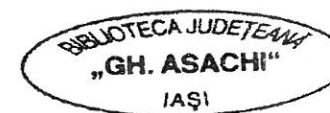
Cartoful

Se cultivă bine alături de usturoi, vinete, varză, fasole, porumb, mazăre și cimbrisor.

Castravetele

Se cultivă bine alături de mușetel, țelină, varză, gulie, spanac, fasole, salată, porumb, ceapă, mazăre, ridichi și roșii.

804537

Nu e recomandat să fie cultivat lângă plantele aromatice în general și cartofi.

Ceapa

Se cultivă bine alături de sfeclă, sfeclă roșie, broccoli, mușetel, morcovi, țelină, varză, gulie, castraveți, salată, praz, ardei iute, cimbru și roșii.

Cicoarea

Se cultivă bine alături de sfeclă roșie, morcovi, țelină, țelină de rădăcină, varză, spanac, salată și ceapă.

Dovlecelul

Se cultivă bine alături de porumb și ridichi.

Nu e recomandat să fie cultivat alături de varză și cartofi.

Fasolea agățătoare

Se cultivă bine alături de morcovi, porumb, mazăre, ridichi și rozmarin.

Nu e recomandat să fie cultivată alături de usturoi și ceapă.

Fasolea pitică

Se cultivă bine alături de vinete, sfeclă, sfeclă roșie, țelină, țelină de rădăcină, varză, castraveți, porumb, mazăre, cartofi, ridichi, cimbru și roșii.

Nu e recomandat să fie cultivată alături de usturoi, mărar și ceapă.

Gulia

Se cultivă bine alături de sfeclă roșie, castraveți și ceapă.

Mazărea

Se cultivă bine alături de vinete, sfeclă roșie, morcovi, chimion, bostan, castraveți, bostan alb, spanac, fasole, porumb, nap, ardei iute, cartofi și ridichi.

Nu e recomandat să se cultive alături de usturoi, arpagic, ceapă și praz.

Morcovul

Se cultivă bine alături de sfeclă roșie, arpagic, varză, fasole, salată, ceapă, pătrunjel, praz, mazăre, ardei iute, ridichi, rozmarin, salsifi (țâța caprei), salvie și roșii.

Nu e recomandat să fie cultivat alături de mărar.

Napul și gulia furajeră

Se cultivă bine alături de sfeclă roșie, morcov și mazăre.

Păstârnacul

Se cultivă bine alături de ridichi.

Pepenele galben

Se cultivă bine alături de bostan, dovlecel, spanac, porumb și ridichi.

Nu e recomandat să fie cultivat alături de cartofi.

Porumbul

Se cultivă bine alături de sfeclă roșie, bostan, castraveți, dovlecei, spanac, fasole, salată, pepene galben, pătrunjel, mazăre și cartofi.

Prazul

Se cultivă bine alături de sfeclă roșie, morcovi, țelină, țelină de rădăcină, varză, spanac și ceapă.

Ridichea

Se cultivă bine alături de sparanghel, sfeclă roșie, hasmațuchi, morcovi, bostan, castraveți, spanac, fasole, salată, păstârnac și mazăre.

Nu este recomandat să fie cultivată alături de cartofi.

Roșia

Se cultivă bine alături de usturoi, sparanghel, anghinare, busuioc, morcovi, țelină, castraveți, fasole, mentă, ceapă, pătrunjel, ridichi, salvie și cimbrisor.

Nu e recomandat să fie cultivată alături de varză, mărar, porumb și cartofi.

Salata

Se cultivă bine alături de usturoi, sparanghel, sfeclă roșie, broccoli, morcovi, țelină, țelină de rădăcină, varză, castraveți, spanac, porumb, ceapă și ridichi.

Salsifi

Se cultivă bine alături de morcovi.

Sfecla

Se cultivă bine alături de usturoi, varză, fasole și ceapă.

Sfecla roșie

Se cultivă bine alături de usturoi, morcovi, varză, gulie, fasole, porumb, ceapă, praz și ridichi.

Spanacul

Se cultivă bine alături de varză, salată, praz și ridichi.

Sparanghelul

Se cultivă bine alături de cicoare, spanac, salată, pătrunjel, ridichi și roșii.

Țelina

Se cultivă bine alături de usturoi, broccoli, varză, castraveți, fasole, salată, ceapă, praz și roșii.

Țelina de rădăcină

Se cultivă bine alături de varză, fasole, salată și praz.

Usturoiul

Se cultivă bine alături de sfeclă roșie, morcovi, țelină, varză, spanac, salată, cartofi și roșii.

Nu e recomandat să fie cultivat lângă fasole și mazăre.

Varza

Se cultivă bine alături de sfeclă, sfeclă roșie, țelină, castraveți, spanac, salată, porumb, mentă, ceapă, cartofi, rozmarin, salvie și cimbrisor.

Nu e recomandat să fie cultivată lângă mărar, fasole agățătoare și roșii.

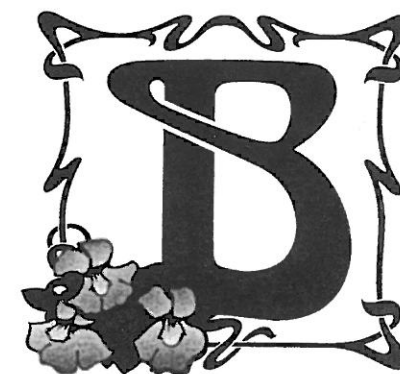
Varza chinezească

Se cultivă bine alături de usturoi, sfeclă, sfeclă roșie, morcovi, țelină, castraveți, spanac, fasole, salată, ceapă, cartofi.

Vânăta

Se cultivă bine alături de anghinare, fasole, mazăre, ardei iute, cimbrisor și roșii.

Nu e recomandat să fie cultivată lângă cartofi.

Balconul

O grădină de legume pe balcon este un lucru care se poate realiza destul de ușor ; ați încercat deja această experiență ? Mai mult, unele legume au și un rol decorativ, așa că veți reuși să vă uimiți prietenii !

- Cu siguranță ați încercat să cultivați plante aromatice cum ar fi cimbrisorul, arpagicul, menta sau dafinul. Aceste specii nu prea pun probleme, atât timp cât nu uitați să le udați din când în când.
- Cultivarea legumelor e puțin mai dificilă : spațiul este redus, prin urmare este important să li se creeze plantelor condiții bune pentru a obține o mică recoltă.
- Secretul reușitei este folosirea unei mranite bune în jardiniere, ghivece sau alte vase. Adăugați îngrășământ în mod regulat. Orientați plantele către soare ; nu uitați să le udați în perioadele mai calde, dimineața și seara. Astfel veți putea avea ridichi, salată, căpșuni, pepeni galbeni și roșii.

Buruienile

Buruienile sunt numite astfel deoarece cresc în locuri nepotrivite. Este cazul pădăiei, ale cărei flori și frunze sunt de altfel foarte apreciate în bucătărie. Același lucru este valabil și pentru coada-șoricelului, deoarece este o plantă ușor de cultivat și de înmulțit. Aceste plante, la fel ca multe altele cu flori frumoase, sunt coșmarul celor care au gazon. Înainte de a vedea ce este de făcut pentru a stârpi înmulțirea buruienilor, trebuie să fiți conștienți că este foarte dificil, poate chiar imposibil, să aveți o peluză lipsită total de buruieni.

- Înlăturați buruienile care cresc între dalele de pe alee sau între straturile din grădină presărându-le cu sare grunjoasă sau udându-le din abundență cu apă fiartă în care ați adăugat sare grunjoasă sau oțet.
- Ardeți buruienile cu o torță de propan special concepută în acest scop.
- Nu așteptați ca buruienile să dea sămânță sau să vă invadeze terenul pentru a vă ocupa de ele. Unul dintre cele mai bune mijloace pentru a scăpa de buruieni este de a le smulge cu mâna din rădăcini. Douăzeci de minute de

îngrijire pe săptămână vă vor scuti să împrăștiți erbicide. Pentru o înlăturare completă, trebuie să fiți răbdător și perseverent.

- Se pot utiliza și erbicide din comerț (sub formă de lichid, pudră, granule sau gel), dar în anumite zone este interzisă folosirea lor din cauza efectelor negative pe care le pot avea asupra sănătății oamenilor și a mediului. În acest caz, smulgeți buruienile cu mâna, dar consultați și oferta magazinelor de grădinarit pentru a vedea ce unelte puteți găsi pentru a vă ușura munca.
- Dacă smulgeți buruienile cu mâinile, folosiți mănușile. Această precauție este indispensabilă când aveți de-a face cu buruieni spinose sau urzicătoare.
- Printre buruienile cele mai întâlnite se regăsesc, în ordine alfabetică: ccoada-calului, coada-șoricelului, granatul, grașița, iarba-pârloagelor, iedera, măcrișul iepuresc, oțetarul, păpădia, pătlagina, pelinul, pirul, podbalul, *Rourita sanguinee*, susaiul, trifoiul, trifoiul mărunț, ventrilica, volbura
- Mai mulți factori contribuie la dezvoltarea și înmulțirea buruienilor. Dacă îi reduceți, veți elimina buruienile din grădină, din straturi și din grădina de legume. Iată câțiva

dintre acești factori de risc : frigul, căldura, seceta, udatul necorespunzător (insuficient sau în exces), insectele și bolile, călcarea buruienilor în loc de smulgerea acestora, fertilizările nepotrivite, o aerare necorespunzătoare a solului, tunderea prea scurtă a gazonului sau un pH prea acid al solului.

- Pentru a evita apariția buruienilor între dalele de pe terasă sau de pe alee, amestecați sare grunjoasă cu puțină apă caldă și vărsați acest amestec peste dale ; de asemenea, atunci când fierbeți legume în apă sărată, vărsați lichidul obținut peste dale.

Butășirea

- Butășirea este operațiunea care constă în prelevarea unui fragment dintr-o plantă cu scopul de a o transforma într-o plantă autonomă. Este metoda cea mai economică pentru a vă înmulți plantele. De altfel, butășirea permite recuperarea unei plante care a îmbătrânit sau s-a exfoliat de-a lungul timpului.
- Multe plante se pot butăși de la tulpină, frunze, rădăcini sau chiar de la partea lemnoasă. De altfel, anumite plante se

butășesc doar prin punerea tulpinei în apă, cum este cazul dafinului sau al papirusului, iar exemplele pot continua. Pentru a preveni murdărirea apei acestor butași, așezați o bucată de cărbune de lemn pe fundul vasului.

- Perioada de butășire, metoda, precum și porțiunea de plantă folosită sunt stabilite în funcție de soi. Totuși, anumite plante pot fi butășite în mai multe perioade ale anului și în diverse moduri, așa că alegerea vă aparține și depinde de preferințele dumneavoastră.
- Există patru perioade de butășire : în luna mai se fac butași erbacei, prelevați din tulpini verzi, moi ; în iulie este rândul plantelor semilemnoase să fie butășite : fragmentele sunt tăiate din tulpini lemnoase la bază, dar încă erbacee la extremități ; în august și în septembrie se fac butașii de august prelevați de pe o plantă lemnoasă care are deja un sezon de creștere ; în sfârșit, în noiembrie se fac butașii lemnificați. Vă propunem, în continuare, pașii care trebuie urmați pentru butășirea plantelor erbacee prelevate din tulpină, acesta fiind tipul de butășire cel mai des folosit. Pentru celelalte tipuri, consultați lucrări de specialitate.

Butășii

Pentru a reuși butășirea aveți nevoie de : un foarfece de grădinar bine ascuțit (pentru a nu strivi butașul), hormoni de înrădăcinare, pământ de răsadniță, precum și diverse recipiente umplute în prealabil cu un pământ umezit. Toate uneltele, accesoriile și butășii trebuie neapărat dezinfectați pentru a reduce cât mai mult riscurile de contaminare. Pentru asta, ștergeți uneltele și accesoriile cu o soluție obținută din nouă părți de apă și una de clor ; într-o soluție asemănătoare înmuiați butășii timp de o jumătate de oră ; apoi clătiți-i bine sub un jet de apă. Pământul de răsadniță poate fi cumpărat sau preparat în casă după una dintre următoarele rețete :

1. Jumătate turbă albă și jumătate nisip.
2. O treime turbă albă, o treime mraniță și o treime nisip.
3. Jumătate nisip și jumătate vermiculit. Fie că este format din turbă sau din nisip, pământul de răsadniță trebuie să fie ușor, permeabil pentru apă și aer, cu o capacitate mare de drenare și de conservare a umidității.

Pași de urmat

Alegeți mai întâi o plantă sănătoasă, nedegradată, care nu suferă de nici o boală, virus sau ciupercă, cu un frunziș perfect – bineînțeles, planta trebuie să fie lipsită de insecte. Alegeți o mlădiță de grosime medie din anul în curs. Pentru ca înrădăcinarea să se facă rapid și fără probleme, mlădița aleasă trebuie să fie fermă (fără a fi dură) și flexibilă (fără a fi moale).

Nu prelevați niciodată butași în perioada de îngheț sau în cea cu soare arzător și caniculă. Așteptați o temperatură potrivită, adică nici prea cald, nici prea frig.

După ce ați ales tulpina care va fi butășită, determinați-i lungimea. Cea optimă este cuprinsă între 8 și 15 cm sau între două și patru noduri. Dacă butașul este prea scurt, nu va avea suficiente rezerve pentru a putea prinde rădăcini. Dacă nu vreți să păstrați partea superioară a tulpinii alese, tăiați-o deasupra unui nod, asigurându-vă că și după aceasta tulpina va avea lungimea necesară.

Cu ajutorul unui foarfece de grădinar bine ascuțit tăiați o rămurică cu frunze, fără flori, la un centimetru dedesubtul unui mugure, adică al unei ramificații de frunze. Unii vă vor spune că tăietura trebuie să fie oblică pentru a permite plantei să se îmbibe mai bine, în timp ce alții vor fi de părere că acest tip de tăietură crește riscurile de putrezire,

cicatricea fiind mai mare. Cel mai bine este să încercați dumneavoastră înșivă.

Pe tulpina aleasă trebuie lăsate doar două frunze la extremitatea superioară; toate celelalte, precum și florile și mugurii, trebuie înlăturate.

Dacă butășiți o plantă cu frunze foarte mari, cum ar fi rododendronul sau mușcata, tăiați aproximativ 60-70% din suprafața celor două frunze lăsate pentru a reduce astfel pierderile de apă prin evaporare.

Treceți apoi extremitatea inferioară a tulpinei (acolo unde trebuie să se dezvolte rădăcinile) printr-un hormon de înrădăcinare special conceput în acest scop. Introduceți apoi aproximativ doi centimetri din tulpină în acest praf (pe piață puteți găsi și hormoni de înrădăcinare lichizi), apoi suflați sau tamponați ușor butașul pentru a înlătura surplusul.

Cu ajutorul unui creion faceți o gaură în pământul din vas, pregătit și umezit în prealabil și introduceți aproximativ o treime din lungimea tulpinei. Tasați puțin pământul pentru a fixa butașul, apoi udați-l abundant.

Acoperiți vasul cu o folie de plastic transparentă în care ați făcut câteva găuri pentru ca apa să se poată evapora. („Minisera” cea mai puțin costisitoare este fără îndoială sticla de plastic transparentă tăiată în două; nu trebuie decât să faceți câteva găuri pe fundul sticlei pentru o bună

drenare a apei și să folosiți partea superioară drept cupolă. Plasticul transparent va permite trecerea luminii, în timp ce gâtul sticlei va servi drept gură de aerisire.) Orice procedeu veți folosi, trebuie să aveți grijă ca temperatura și gradul de umiditate să fie constante.

Așezați butașii într-un loc călduros, dar ferit de acțiunea directă a soarelui; frunzele butașilor nu trebuie să intre în contact cu plasticul sau cupola care le acoperă.

Trebuie să pulverizați frunzele butașului în fiecare zi. Dacă folosiți apă de la robinet, lăsați-o să se decanteze timp de 12-24 de ore înainte de a o folosi, pentru a permite clorului din ea (care ar putea să dăuneze butașilor) să se evapore.

Pentru ca un butaș să devină autonom trebuie să mențineți gradul de umiditate între 80% și 90%, dând la o parte din când în când plasticul pentru a împrăști aerul, până când rădăcinile sunt bine dezvoltate. Temperatura ideală pentru butășire este cuprinsă între 18°C și 20°C.

Înarmați-vă cu răbdare. În funcție de plantă, înrădăcinarea completă poate dura o lună sau două, uneori chiar mai mult.

La încheierea acestui proces, transplantați butașul într-un vas de aproximativ 10 centimetri. Un vas prea mare riscă să încetinească creșterea plantei.

Cactusul

- Pentru a scoate din piele spinii de cactus, folosiți o pensetă.
- Dacă nu prindeți spinul cu penseta, lipiți o bucată de bandă adezivă pe partea afectată, apoi dezlipiți-o brusc.
- Pentru a curăța și a șterge de praf cactusul, folosiți un uscător de păr, la o temperatură medie.
- Îngășământul de roșii, granulat, va determina înflorirea cactusului la Crăciun.
- Pentru a crește sănătos, cactusul și celelalte plante suculente au nevoie de multă lumină.

Butașii de cactus

- Butașul de cactus trebuie lăsat în aer liber într-un loc răcoros, bine aerisit și ferit de razele soarelui până când se formează un fel de clei, cicatrizarea tăieturii fiind

astfel completă. Dacă acest lucru nu este bine făcut, butașii de cactus riscă să putrezească înainte de a da rădăcină. Pentru a evita apariția unor boli fungice la butaș, presărați praf de cărbune pe cicatrice.

- Perioada de cicatrizare a unui butaș de cactus poate dura între câteva săptămâni și câteva luni; fiți răbdători.
- Imediat ce s-a cicatrizat, puneți butașul în pământ nisipos, afundându-l superficial doar cât să nu iasă.
- Până la apariția rădăcinilor, udați butașul foarte puțin sau, uneori, chiar deloc.

Camera frigorifică

- Este necesar să faceți un inventar permanent al fructelor și legumelor păstrate în camera frigorifică pentru a le consuma înainte să se strice. Dacă nu doriți să le folosiți imediat, preparați-le în conserve, marinate, peltea, dulceață sau congelați-le.
- De fiecare dată când le controlați, aruncați-le imediat pe cele care au început să putrezească și, dacă este nevoie,

schimbați sacii sau recipientele murdare. Un fruct sau o legumă putredă le pot afecta și pe cele sănătoase.

Catalogul

- Dacă doriți să comandați semințe, bulbi, arbuști sau altceva din catalog, faceți-o cât mai devreme, de preferat în ianuarie sau februarie, atunci când oferta este mai interesantă.
- Ianuarie este luna ideală ca să frunzăriți cataloagele pepinierelor și ale magazinelor de grădinărit. Profitați de momentele libere pentru a face planul grădinii de legume, al livezii, al grădinii alpine, al micilor bazine de apă și a straturilor (vezi „Planurile”).

Câinii și pisicile

- Dacă presărați pe terenul din grădină boia de ardei, câinii și pisicile vecinilor sau cei fără stăpân nu vă vor mai considera grădina o litieră.

- Un alt mod de a evita problemele provocate de pisici : împrăștiați pe terenul dumneavoastră pietre de acvariu - pisicilor nu prea le place să intre în contact cu acestea. Evitați totuși să puneți prea multe, pentru că ar putea împiedica evaporarea apei, ducând astfel la putrezirea plantelor.
- Puteți să semănați virnanț (plantă rezistentă la intemperii) sau urzicuță (plantă anuală), deoarece ambele alungă pisicile.
- O altă sugestie pentru a alunga pisicile ar fi împrăștierea, în straturile de legume sau în cele de flori, de naftalină sau de coji de citrice (lămâie, portocală, grepfrut).
- Pisicilor nu le place mirosul de usturoi și ceapă, așa că nu ezitați să le folosiți dacă aceste feline vă dau bătăi de cap.
- Câinii nu suportă mirosul de oțet de vin și de lămâiță.
- Puteți proceda și altfel : decât să vă chinuiți să alungați pisicile din grădina dumneavoastră, puteți semăna, mai departe de grădină, menta pisicii (*Nepeta cataria*). Această iarbă le place la nebunie și le va atrage fără îndoială spre acea zonă.

Cenușa

- Unele școli de grădinărit recomandă împrăștierea cenușii în grădina de legume datorită conținutului ei ridicat de potasiu ; pe de altă parte, alții interzic acest lucru tocmai din cauza conținutului bogat de mercur și plumb al cenușii.

Compostarea

- Compostarea este un procedeu biologic și natural de descompunere a resturilor menajere și a reziduurilor vegetale, care permite transformarea materiei organice în humus sau mranită de calitate superioară, numită compost. Micro-organisme, precum bacteriile și ciupercile, care descompun materia organică au nevoie de anumite elemente pentru a-și duce la îndeplinire procesul. Iată câteva informații, sfaturi și sugestii care vă pot ajuta în cazul în care vreți să obțineți propriul compost. Aceste sfaturi sunt destinate în principal oamenilor care au o bucată de teren pe lângă casă.

Silozurile pentru compost

- Dacă locuiți într-un loc izolat, la țară, puteți să faceți compost în aer liber, fără ca dumneavoastră sau vecinii să fiți deranjați de miros. Totuși, exceptând acest caz, e indicat să preparați compostul într-un siloz, într-un butoi sau într-o ladă. În comerț există silozuri pentru compost de diferite forme și la prețuri variate; fie îl cumpărați de-a gata, fie îl construiți dumneavoastră înșivă. În unele localități, silozurile au prețuri mici pentru a încuraja populația să producă compost.
- Dacă vreți să obțineți mai mult compost, o puteți face și folosind un siloz din lemn fără fund. Cu alte cuvinte, silozul dumneavoastră nu va avea decât patru pereți de scândură între care lăsați spațiu ca să circule aerul. Așezați-l pe cărămizi pentru ca reziduurile să fie aerate și în partea de jos. Când silozul este plin de compost descompus înlăturați lada și reîncepeți operațiunea în altă parte.
- Mulți producători de compost au două silozuri. Încălzirea, fermentarea și descompunerea reziduurilor au loc concomitent în ambele silozuri.

Factorii de reușită

- Așezați silozul într-un loc bine drenat, ușor accesibil și cât mai înșorit cu puțință, deoarece căldura accelerează descompunerea.
- Gradul de umiditate al unui siloz de compost este un factor foarte important; ca să vă faceți o idee, umiditatea corespunzătoare ar fi cea a unui burete stors. În cazul în care conținutul silozului este prea uscat, adăugați puțină apă și amestecați totul; dacă este prea umed, ridicați silozul pentru a aera compostul și adăugați materiale uscate precum rumegușul.
- Acoperiți silozul de compost în caz de ploaie. Dacă nu are acoperiș, folosiți un capac de lemn sau o folie de plastic. Această măsură este necesară pentru menținerea gradului de umiditate.
- Pentru a obține un compost de calitate e necesară stabilirea unui raport echilibrat între carbon și azot. Aveți grijă să alternați materialele pe care le vom aminti ceva mai încolo.
- Cu cât particulele de materie organică vor fi mai mici, cu atât compostarea va fi mai rapidă.

- Pentru o mai bună aerare a compostului, înainte de a depozita reziduurile așezați pe fundul silozului un strat de vreascuri, rumeguș sau un strat de pământ de aproximativ 10 cm. Compostul trebuie amestecat și întors cu regularitate.

Iarna

- Puteți obține compost în timpul iernii la fel de bine ca vara. Descompunerea materiei organice va fi mai lentă iarna, accelerându-se odată cu venirea primăverii.
- Așezați la îndemână un recipient mare în care să aruncați în fiecare zi gunoaiele menajere, scutind astfel zeci de drumuri până la silozul de compost. Când recipientul se umple, goliți-l în siloz. Se poate folosi și un container mai mare pe care să îl goliți abia la venirea primăverii.

Vara

- În general, materia organică aflată în descompunere degajă mirosuri insuportabile. Pentru ca acestea să nu atragă animale nedorite, controlați riguros gradul de umiditate și de aerare al silozului de compost. Acoperiți grămada de compost cu frunze uscate și pământ pentru a împiedica degajarea mirosului neplăcut.

Factorii de accelerare

- Pentru a accelera procesul de descompunere a materiei organice, la fiecare 15 cm de reziduuri adăugați un strat de gunoi de grajd sau de pământ, introducând astfel și mai multe bacterii.
- Există pe piață și activatori de compost. Însă, dacă ați adăugat deja gunoi de grajd, nu mai aveți nevoie de altceva.
- Dacă amestecați grămada de compost cel puțin o dată la trei zile, în trei, patru săptămâni ar trebui să obțineți un compost bine descompus.
- O sugestie pentru grăbirea descompunerii compostului : goliți recipientul în care îl păstrați, apoi umpleți-l din nou, așezând în centru ceea ce înainte era pe margini.
- Mărunțirea materialul pentru compost va grăbi procesul de descompunere.

Durata

- După cum am văzut, mai mulți factori influențează timpul în care se realizează compostul. Cu cât vom avea un control mai riguros asupra acestor factori, cu atât procesul de compostare va fi mai rapid.
- Când compostul este gata, goliți silozul, lăsând un strat de aproximativ 15 cm pentru a fi amestecat cu noul material de compostat.

Avantajele

- Compostarea gunoaielor menajere și a celor din grădină prezintă numeroase avantaje. Amintind doar câteva dintre acestea, putem spune că prin compostare se reduce cantitatea deșeurilor din gropile de gunoi, obținându-se o mranită de o calitate superioară, ce poate fi utilizată în horticoltură, grădinărit, amenajare peisagistică etc. Compostul îmbunătățește structura solului, îl face mai ușor de lucrat, îi asigură o mai bună aerare, îi crește capacitatea de reținere a apei și îl hrănește cu materie organică.

Materiile organice bogate în azot

Materiile organice bogate în azot sunt resturile de fructe și legume, ceea ce rămâne după tunderea gazonului, buruienile verzi (a se vedea : materiile care nu trebuie compostate), gunoiul de grajd, cojile de ou și algele.

Materiile organice bogate în carbon

Materiile organice bogate în carbon sunt frunzele uscate, paie, fânul, rumegușul, vreascurile, zațul de cafea la filtru (inclusiv săculețul), ceaiul și plicurile de ceai, șervețelele din hârtie, pastele, pâinea, orezul, cojile de nuci, sâmburii, țesăturile naturale (în, lână, piele tăbăcită, bumbac etc.), găinațul, penele, plantele uscate (doar dacă acestea nu au fost bolnave), florile uscate și pământul.

Printre materiile organice bogate în carbon se numără și părul. Rugați un frizer pe care îl cunoașteți să strângă pentru dumneavoastră părul pe care îl tunde. Câteva mâini de păr la fiecare 15 cm de reziduuri constituie o sursă excelentă de carbon.

Hârtia este bună pentru silozurile de compost, dar e mai avantajos să fie reciclată. Nu adăugați la compost decât hârtia ce nu poate fi folosită în acest scop.

- Materiile care nu trebuie compostate sunt buruienile cu sămânță sau cele târătoare, cenușa din lemn, varul, brichetele de cărbune pentru grătar, carnea și peștele, uleiul și grăsimea, sosurile făcute din oțet și ulei, oasele, produsele lactate, excrementele de câine și de pisică, excrementele umane, praful din aspirator, frunzele de rubarbă (doar tulpina poate fi folosită pentru compost), frunzele de stejar și de nuc, acele și rumegușul coniferelor acide (cum ar fi pinul și bradul), materialele contaminate cu pesticide sau produsele periculoase (de exemplu, lemnul tratat, frunzișul sau plantele bolnave), precum și materialele chimice în cantități mari. Gazonul umed trebuie uscat puțin înainte de a-l încorpora în compost¹.

Condurul-doamnei

- Condurul-doamnei este preferatul păduchilor de frunze. Pentru a vă salva plantele – inclusiv arborii fructiferi și cei ornamentali – de acești paraziți, sacrificați câteva fire

1. Informațiile referitoare la compostare au fost preluate de pe site-ul Recyc-Québec și de pe cel al Consiliului Canadian al Compostării. Aceste site-uri pot fi consultate la următoarele adrese : www.recyc-quebec.gouv.qc.ca și www.compost.org/frqna.html.

de condurul-doamnei, semănându-le la baza copacilor sau în imediata apropiere a plantelor pe care vreți să le salvați de aceste creaturi nesătule.

- Florile și frunzele de condurul-doamnei sunt comestibile, iar gustul lor piperat este foarte bun în salate și în alte feluri de mâncare (vezi „Florile comestibile”).

Coniferele

- Pe cât de important este, toamna, să udați din abundență coniferele și arbuștii cu frunze necăzătoare pentru a-i proteja de uscarea solului cauzată de îngheț, pe atât de importantă este repetarea acestei operațiuni primăvara pentru a da rădăcinilor toată apa de care au nevoie.

Etichetarea

- Vă sugerăm o metodă ușoară de etichetare a semințelor :
fixați săculețul (sau plicul) în care au fost semințele pe un țărș, legați-l bine, acoperiți-l cu o folie transparentă și înfigeți țărșul în capătul stratului însămânțat. În felul acesta ați rezolvat problema !

Florile anuale și bianuale

- Florile anuale sunt cele care au un ciclu de viață de o vară, după care mor. Aceste flori trebuie replantate în fiecare an.
- Florile bianuale au un ciclu de dezvoltare de doi ani. În primul an, unele nu vor avea decât frunze, înflorind cu adevărat de-abia în cel de-al doilea an, precum degețelul roșu și floarea de nu-mă-uita (*miozotis*). Primăvara florile trebuie copilate, înlăturând plantele tinere crescute pe tulpina plantei-mamă. Procedeu permite aerarea plantei, fiind esențial pentru creșterea unei plante frumoase și viguroase.
- Semănați florile anuale și bianuale urmând tehnica răsădurilor de interior, transplantându-le apoi în grădină imediat ce temperatura o permite, însă majoritatea plantelor anuale și binuale pot fi semănate direct în pământ. Unele soiuri mai rezistente, ca *Alyssum* și *Delphinium*, pot fi semănate începând cu sfârșitul lunii aprilie. Urmând instrucțiunile de pe pachet, veți avea o grădină de flori multicolore tot timpul anului.

- Când proiectați rondurile și straturile de flori, alegeți soiurile în funcție de gradul de însorire al terenului. Sunt trei tipuri de expunere la soare: scăldat toată ziua în lumina soarelui, pe jumătate umbrit (aproximativ șase ore de soare pe zi) și umbrit în totalitate (acolo unde soarele nu se arată niciodată). Majoritatea plantelor anuale preferă soarele, dar există și unele care cresc mai bine la umbră. Amplasamentul cerut de fiecare plantă apare pe spatele plicului de semințe.
- Folosiți-vă imaginația! Armonizați culorile, introduceți plante anuale în rondul celor perene, dar mai ales țineți cont de înălțimea plantelor, atunci când acestea ajung la maturitate, astfel încât să nu se acopere unele pe altele. Luați în considerare și ciclul lor de dezvoltare pentru a avea o grădină înflorită tot sezonul.
- Cultura florilor anuale direct în pământ este destul de simplă. Trebuie doar să urmați indicațiile și, după cum veți vedea, acestea se aseamănă mult cu cele pentru răsadurile de interior, doar că precauțiile care trebuie luate sunt mai puțin importante.

Cum să vă reușească plantarea răsadurilor, pas cu pas

1. După ce ați ales locul dorit pentru florile dumneavoastră, greblați pământul în care veți planta semințele. Îndepărtați toate pietricelele și crenguțele; dacă există bulgări, sfărâmați-i.
2. Udați pământul în seara dinaintea plantării semințelor.
3. Faceți un șanț de o adâncime optimă și semănați semințele cu mâna sau cu semănătoarea mecanică, respectând distanța și adâncimea specificate pe plic. Acoperiți apoi cu pământ și udați din abundență.
4. Solul trebuie să fie umed până când germinează semințele. În zilele însorite ele trebuie udate, altfel nu se vor dezvolta.
5. Când despre răsadurile de interior, ele trebuie rărite astfel încât fiecare plantulă să aibă suficient spațiu pentru a se dezvolta.

Cele mai cunoscute flori anuale și bianuale

Albița (ciucușoara), arărielul (limba-câinelui, *Cynoglossum officinale*), *Arctotis grandis*, *Asarina erubescens*, azaleea de grădină, balsamina, barba-împăratului, begonia, *Bidens ferulifolia*, *Brachycome iberidofolia*, brebenocul (*Catharanthus*

roseus), brovalia, *Brugmansia sanguinea*, brumăreua (*Phlox drummondii*), buretele vegetal (*Luffa cylindrica*), busuiocul ornamental, cârciumăreasa (*Zinnia elegans*), cartoful-dulce (*Ipomoea batatas*), călțunașii, cățelandrul (*Antirrhinum majus*), *Celosia argentea*, *Centaurea pratensis*, cineraria maritimă, clopoțeeii, clopoțeeii de Irlanda, *Cobaea scandens*, *Convolvulus tricolor*, *Coreopsis*, *Crassula Muscosa*, crăciunița, crăița (*Tagetes patula*), crăițele africane (*Tagetes erecta*), crizantema, cuișoarele (*Dianthus chinensis*), dalia, degețelul, *Delphinium ceratophorum*, *Delphinium staphysagria*, *Dimorphoteca aurantiaca*, dovleacul-fantezie, *Eccremocarpus*, *Echinaceea*, *Echium vulgare*, *Eustoma grandiflorum*, fasolea agățătoare, fasolea mare (*Phaseolus coccineus*), fasolița, floarea de nu-mă-uita, floarea-albinelor (*Phacelia tanacetifolia*), floarea-miresei (*Gypsophila paniculata*), floarea-păianjen, floarea-soarelui, *Gaillardia Pulchella*, garoafa turcească (*Dianthus barbatus*), garofița de grădină (*Dianthus caryophyllus*), gazania, gălbeneaua, *Gilia achilleifolia*, *Gomphrena globosa*, gura-leului, *Helichrysum italicum*, hibiscus, iarba-măței, iberis, *Impatiens*, inul, *Ipomea grandiflora*, *Iropaeolum peregrinum*, *Lampranthus aurantiacus*, *Laurentia axillaris*, lavatera, *Leptosiphon*, liliacul de vară, *Limonium sinuatum*, lipicioasa (turița, *Viscaria vulgaris*), lobelia (*Lobelia erinus*), luminița (iarba-asinului, *Oenothera biennis*), lupinul (*Lupinus texensis*), macul de California (*Eschscholzia californica*), macul, margareta, mărărița (*Cosmos bipinnatus*), măturica (*Kochia scoparia*),

Melampodium, micsandra (*Matthiola incana*), micșunele-ruginii, *Mimulus*, miruța, *Monarda didyma*, mușcata de grădină, mușetelul, nalba (*Althaea rosea*), nalba de pădure roșie (*Alcea rosea*), neghina (*Agrostemma githago*), *Nemophila insignis*, nemțișorul de câmp (pintenașul, toporașul), *Nigella damascena*, ochiul-boului, panseluța, *Pardoglossum cheirifolium*, *Passiflora quadrangularis*, părăluțele (*Bellis perennis*), părul Maicii-Domnului, păstăioara (*Thlaspi perfoliatum*), pelinul, perilla, petunia, portulaca, pufulețul, *Reseda lutea*, ricinul, rododendronul, *Salpiglossis*, salvia, sângele-voinicului (*Lathyrus odoratus*), *Scabiosa atropurpurea*, *Scaevola sericea*, sclipețul, *Silene latifolia*, știrul, *Tanacetum cinerariifolium*, *Thunbergia alata*, tutunul, urzica decorativă (*Coleus*), vanilia sălbatică, varza albă, volbura, zoreaua.

Florile comestibile¹

La greci, romani, chinezi și japonezi consumul florilor este o practică ancestrală. La noi este un ingredient folosit de puțin timp, dar care devine din ce în ce mai popular. Iată

1. Consumul de flori nu este recomandat persoanelor alergice la polen.

câteva informații despre culesul și conservarea florilor, precum și câteva modalități de preparare a acestora.

- Nu toate florile sunt comestibile. Important este să vă învățați copiii să le distingă în momentul culegerii. La fel ca ciupercile sau fructele anumitor arbori, unele flori sunt foarte toxice și foarte periculoase pentru sănătate, chiar dacă aspectul, mirosul sau culorile sunt atrăgătoare și îmbietoare. Consumați și gătiți doar florile care sunt recunoscute oficial ca fiind comestibile.
- La unele specii sunt comestibile și florile, și frunzele, în timp ce la altele sunt comestibile doar florile. Informați-vă, consultând cărți care tratează acest subiect.

Culesul

- Florile trebuie culese dimineața devreme, când încep să se deschidă ; așteptați totuși să se evapore roua, deoarece culoarea și gustul le-ar putea fi afectate în cazul în care sunt prea încărcate de umezeală. Pot fi culese și seara, la apusul soarelui.
- Scuturați încet fiecare floare pentru a alunga eventualele insecte sau spălați-le cu o soluție din apă și oțet.

- Înainte de a le consuma, este recomandat să îndepărtați pistilul, staminele și, dacă este cazul, părțile albe de la baza petalelor. Această recomandare nu se aplică în cazul florilor mici, cum ar fi cele de liliac sau de busuioc. Tăiați pedunculul tuturor tipurilor de flori.
- Treceți florile sub un jet de apă nu foarte puternic sau puneți câteva cuburi de gheață într-un bol cu apă, apoi așezați în el o strecurătoare în care ați pus florile. Nu le lăsați să se înmoaie.
- Așezați florile pe un șervețel pentru a se scurge foarte bine.

Conservarea

- Puneți florile pe un șervet umed, apoi așezați-le într-un recipient din sticlă sau din plastic închis ermetic. Această metodă de conservare permite păstrarea la frigider a anumitor tipuri de flori între 7 și 10 zile. Le puteți păstra și în apă, dar, în acest caz, vor trebui consumate repede, deoarece apa le modifică gustul.

Utilizarea

- Utilizați florile la prepararea garniturilor, a dulceturilor, a peltelei, a oțetului, a vinegretei și a pesmetului înmuiat sau pentru a garnisi anumite feluri de mâncăruri, prăjituri, tarte sau alte deserturi. Florile pot fi consumate în salate de fructe sau legume, pot fi folosite pentru a da aromă siropurilor, mierii, limonadei, sosurilor, untului sau le puteți lăsa la uscat pentru ceaiuri și infuzii. Cele două liste de mai jos nu sunt exhaustive.

Soiurile comestibile

Anuale și perene

Albăstrelele, begonia, brumărelele, bujorul, cercelușul, condurașul, *Cosmos sulphureus*, crețușca, crinul, crizantema, fasolea de Spania, floarea de nu-mă-uita, floarea-pasiunii, floarea-soarelui, gardenia, garoafa de câmp (garofița), gălbeneaua, gladiola, gura-leului, *Hemerocallis* (specie de crin), *Hosta* (specie de crin), *Impatiens parviflora*, laleaua, limba-mielului, lumânărica, luminița de noapte, macul sălbatic, margareta, menta indiană, micșuneaua, mușcata, nalba, panse-luțele, păpădia, părăluțele, *Platycodon grandiflorus*, roinița

(iarba-stupilor), șofranul, trandafirul chinezesc, trifoiul roșu, valeriana, vioreaua, yucca, zucchini (dovleceii verzi).

Florile arborilor și ale arbuștilor

Cireșul, liliacul, magnolia, mărul sălbatic, mărul, trandafirul, socul și zmeurul.

Ierburile aromatice și legumele

Bostanul, busuiocul, ceapa, coriandrul, dovleavcul, dovle-celul, lavanda, mazărea, mărarul și mușetelul.

Soiurile necomestibile

Nu consumați florile recoltate de la plantele tratate cu pesticide și nici pe cele cumpărate de la florărie.

Următoarele specii sunt necomestibile și toxice : brândușa de toamnă, brebenocul, cafeluțele, cerceii-doamnei, degețelul roșu, floarea-broștească, lăcrămioara, leandru, lobelia, mătrăguna, narcisa, narcisa galbenă, nemțișorul, omagul, petunia, rododendronul, spânzul și stânjenelul. Tot necomestibile sunt și florile de ardei, de cartofi, de roșii, de sparanghel și de vinete.

Florile de grădină

- Toată vara trebuie să pliviți și să fertilizați terenul fiecărei specii de flori care vă înfrumusețează grădina în funcție de nevoile lor.
- Pământul florilor trebuie să fie umed în permanență ; e de preferat să le udați seara.
- În luna mai, după ce ați curățat straturile și grădina alpină, după ce ați strâns toate rămășițele, frunzele, tulpinele și frunzele uscate, puneți araci tuturor speciilor ce riscă să se îndoie din cauza soarelui sau a vântului, în timpul verii.
- În luna iunie, răriți și transplantați florile plantate în răsad interior. De altfel, plantele bianuale și cele perene pot fi semănate direct în pământ, la fel ca și bulbii plantelor care înfloresc târziu.
- În luna iulie, fertilizați plantele anuale și pe cele perene punând îngrășământ granular la baza plantei, neuitând să tăiați florile agățătoare care cresc dincolo de spațiul prevăzut.
- În luna august, transplantați florile perene a căror perioadă de înflorire s-a terminat, profitând de această ocazie pentru a le separa. Pentru aceasta pregătiți dinainte locul în care

veți transplanta floarea. Astfel veți evita ca rădăcinile plantei să fie expuse prea mult timp la aer și la razele soarelui. Dacă nu vreți să răriți plantele, scurtați-le.

- Faceți buchete de flori pentru a le pune în casă, profitând astfel de frumusețea lor. Înainte să se ofilească, puneți-le la uscat. În acest scop consultați site-uri sau cărți de specialitate pentru a afla cum puteți profita cât mai mult de recolta de flori.

Florile tăiate

Iată câteva sugestii pentru a păstra o perioadă cât mai lungă florile tăiate :

- Nu le tăiați în zilele ploioase, deoarece petalele este posibil să se păteze.
- Pentru a tăia florile, folosiți întotdeauna un cuțit, un foarfece normal sau unul de grădinar bine ascuțite pentru a nu strivi tije, fapt care ar dăuna hidratării.
- Tăiați oblic tije la fiecare două-trei zile pentru a menține deschise vasele prin care circulă apa.

- Folosiți apă caldă, niciodată rece.
- Adăugați suc *Seven up* sau puțină sare în apa din vază.
- Adăugarea zahărului în apa de la flori contribuie la creșterea duratei de viață, dar favorizează și înmulțirea bacteriilor.
- Adăugați câteva picături de clor în apă pentru a împiedica mucegăirea florilor.
- Se pare că așezarea câtorva piese de cupru în apa florilor contribuie la creșterea duratei lor de viață, dar părerile sunt împărțite în această privință.
- Pentru ca trandafirii să se păstreze mai mult timp, îndepărtați-le frunzele uscate și spinii. Pe aceștia din urmă înlăturați-i cu un curățător de legume.
- Pentru conservarea lalelelor, adăugați zilnic în apă două-trei cuburi de gheață.
- Schimbați apa în fiecare zi.

Frunzele moarte

- Toamna trebuie să strângeți frunzele moarte de pe terenul dumneavoastră, pentru că altfel riscați să aveți un gazon îngălbenit, rărit sau chiar în plin proces de putrezire.
- Nu aruncați frunzele moarte : sunt o adevărată comoară când vine vorba despre îngrășarea și protejarea plantelor și copacilor în timpul iernii.

Furnicile

- Pentru a scăpa de furnici, găsiți mușuroiul și turnați peste el apă clocotită. Repetați operațiunea până la exterminarea totală a coloniei.
- Puneți var nestins la intrarea în mușuroi și turnați apă rece peste el.
- Așezați la intrarea în mușuroi un burete îmbibat cu benzină. Acoperiți-l cu o găleată, așezată invers ; furnicile se vor asfixia rapid.

- Furnicile vor pleca de bunăvoie dacă presărați pe drumul spre mușuroi piper negru proaspăt măcinat.
- Tot în drumul lor puneți șervete îmbibate în clor sau lămâi mucegăite.

Gardul viu (tunderea)

- Este foarte simplu să aveți un gard viu aspectuos tot timpul anului ! În general, este suficient să-l tundeți de două ori ; important este însă momentul în care o faceți. Dacă vă observați cu atenție grădina, nu vă veți înșela. Ideal ar fi să respectați ciclul de creștere al arbuștilor care cuprinde două momente importante : primăvara și sfârșitul verii. Intervenind la sfârșitul acestor două perioade, veți înlătura ultimii muguri, iar arbuștii vor avea „un aspect tuns” mai mult timp.
- Când vine vorba despre conifere, arbuști cu frunze căzătoare sau persistente, aceste două momente ale anului când pot fi tunse se situează în general între lunile mai și iunie și de la sfârșitul lui august până la începutul lui octombrie.

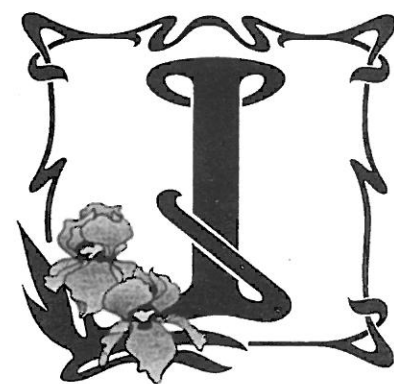
Grădina de legume

- Când vă planificați grădina de legume (dimensiunea, cantitatea de semințe etc.) trebuie să vă puneți și anumite întrebări: „Câte persoane vreau să hrănesc cu recolta mea?”; „Cât timp pot consacra întreținerii grădinii?”; „Voi avea timp și chef să fac conserve pentru a nu risipi recolta, în cazul în care aceasta îmi depășește așteptările?”.
- Așezați grădina de legume într-un loc însorit (cel puțin șase ore de soare pe zi), la adăpost de vânturi și acolo unde solul beneficiază de o drenare adecvată. Un teren bine drenat este acolo unde pământul nu se transformă în noroi după ploaie, chiar dacă a plouat mai mult.
- Așezați grădina departe de clădirile care ar putea s-o umbrească și la o distanță cât mai mare de arborii și arbuștii care riscă să extragă toată apa și mineralele de care legumele dumneavoastră au nevoie pentru a se dezvolta. Este practic să vă plasați grădina de legume în apropierea unei surse de apă.
- Locul este mai important decât calitatea solului, pentru că aceasta din urmă poate fi îmbunătățită, în timp ce amplasarea, nu.

- Este recomandat să separați legumele anuale de cele perene pentru a ușura lucrul pământului înainte de însămânțare și după recoltă. Astfel, plantele perene ar trebui așezate pe marginea grădinii de legume, în grup compact, sau oriunde pe teren.
- Înainte de a semăna, sfărâmați bulgării de pământ și strângeți pietrele. Cu cât pământul va fi mai omogen, cu atât rezultatele vor fi mai bune.
- Pentru a evita ca pământul din grădina dumneavoastră să-și epuizeze prea repede rezervele de apă, acoperiți-l cu un strat protector împrăștiind pe rânduri și la baza plantelor un strat de doi-trei centimetri de gazon tuns, compost sau alte materii organice. Este important să udați din abundență pământul înainte să întindeți acest strat.
- Legumele nu trebuie să-și facă umbră reciproc. Planificați-vă grădina semănând (sau transplantând) în partea de nord plantele înalte și cele cățărătoare, iar pe cele mai puțin înalte spre sud. De-a lungul gardului semănați plante mari, precum roșiile, porumbul sau fasolea agățătoare.
- Alegeți doar legumele și zarzavaturile adaptate climatului regiunii dumneavoastră, pentru că, în caz contrar, veți fi dezamăgit în vremea recoltei.

- Dacă într-o noapte se anunță un îngheț, iar plantele dumneavoastră au fost deja sădite, udați-le din belșug în acea seară ; în felul acesta nu vor mai fi afectate.
- Nu semănați legume din aceeași familie de la un an la altul, pentru că acest lucru va determina fără îndoială, mai devreme sau mai târziu, un dezechilibru al solului. Alternați culturile. Această operațiune poartă numele de asolament (vezi „Legumele : familii”).
- Țineți cont de asocierea plantelor. Aceasta presupune apropierea acelor plante care își pot stimula creșterea reciproc și îndepărtarea celor care își pot dăuna una alteia. Găsiți în rubrica „Asocierea plantelor” o listă care vă poate ajuta în planificarea grădinii de legume.
- Instalați suporturi pentru legumele care necesită așa ceva, cum ar fi mazărea, bobul și roșiile.
- Când vă planificați grădina sunteți liberi să așezați straturile de verdeață unde doriți, dar este mai bine să le rezervați o grădiniță separată sau să le semănați pe marginea straturilor sau în grădina alpină. Verdețurile sunt o încântare pentru văz și miros.

- În funcție de dimensiunile grădinii dumneavoastră este bine să aveți și o alee sau două între straturile de legume, suficient de late pentru a putea trece o roabă.
- În cursul lunii iulie este recomandat ca măcar de trei-patru ori să sfărâmați crusta formată la nivelul solului pentru a favoriza o mai bună absorbție a apei și a altor nutrienți.
- Împrăștierea unui îngrășământ granulat, în luna iulie, va duce la fertilizarea grădinii de legume.
- Pe la jumătatea lui august este bine să rupeți toți mugurii înfloriți de vinete, dovlecei, ardei și roșii pentru că aceștia nu vor mai avea timp să se transforme în fruct. Este mai bine să-i înlăturați pentru a nu consuma inutil substanțele nutritive necesare legumelor deja formate.
- Pentru un gust cât mai bun al legumelor, recoltați-le dimineața devreme. Treptat, culegeți legumele ajunse la maturitate ; astfel, planta va continua să producă până la sfârșitul sezonului.
- Nu risipiți inutil verdețurile congelându-le sau uscându-le ; amestecați-le cu fructe și faceți dulceturi și peltele, sau combinați-le cu legumele în conserve.

Ierburile aromatice

- Cel mai bine este să cultivați ierburi aromatice aproape de casă, în ghivece sau jardiniere, pe balcon sau pe terasă. Este și mai practic, pentru că astfel nu va trebui decât să faceți câțiva pași pentru a lua zilnic ceea ce aveți nevoie. Este recomandat să cultivați câteva soiuri și în grădină, printre legume, deoarece ierburile aromatice sunt recunoscute pentru prevenirea invaziilor insectelor nedorite. Toamna, multe dintre ierburile aromatice pot fi păstrate și în interior ; ele vor continua să crească dacă le veți așeza pe marginea sau în apropierea unei ferestre însorite. Este vorba mai ales despre arpagic, măghiran, mentă și cimbru.
- Atât în interior, cât și în exterior, aceste ierburi au nevoie de lumină minim 8 ore pe zi.
- Solul ierburilor aromatice trebuie să fie bogat, ușor de lucrat și bine drenat, iar pH-ul acestuia – neutru sau alcalin. O dată pe an adăugați puțin compost.
- Unele plante aromatice seamănă foarte mult între ele. Pentru a nu le confunda, etichetați-le pe fiecare în parte.

- Nu este recomandată folosirea de pesticide și erbicide în cazul ierburilor aromatice, deoarece există pericolul de intoxicare. Planta atacată de insecte trebuie distrusă.

Recoltarea

- Pe timpul verii, recoltați ierburile în funcție de nevoile personale. Culesul trebuie să se facă dimineața, după ce se evaporă roua, dar înaintea căldurilor mari de la amiază. Trebuie totuși să așteptați ca plantele să fie suficient de mature înainte de a începe culesul.
- În ceea ce privește ierburile cultivate în scopul depozitării, culesul trebuie să se facă în luna august, atunci când au ajuns la maturitate din punctul de vedere al aromei și al gustului.
- Recolta ierburilor aromatice se face în funcție de partea care vă interesează. Frunzele trebuie recoltate înainte de înflorirea plantei, iar florile chiar înaintea deschiderii totale. Semintele vor fi recoltate atunci când trec de la verde la maro. Dacă veți culege planta în întregime, faceți-o înainte de a începe interminabilele ploi de toamnă.

Conservarea și depozitarea

- Ierburile aromatice se conservă în frigider și trebuie spălate pe măsura folosirii. Pentru a prelungi durata de conservare, înveliți-le într-o hârtie absorbantă și acoperiți-le cu o folie de plastic.
- Dacă frunzele ierbii aromatice sunt mari, desprindeți-le ușor de tulpină, sortați-le și nu le conservați pe cele care sunt pătate sau ofilite. Treceți-le imediat pe sub apă rece, apoi așezați-le pe un grătar sau pe o plasă de țânțari pusă pe două suporturi într-un loc cald, întunecos (sau la umbră), uscat și bine aerisit. Întoarceți-le din când în când până se usucă complet.
- Dacă frunzele plantei aromatice sunt mici, prindeți câte 5-10 tulpini împreună și agățați-le cu tije în sus într-un loc cald, uscat, întunecos și bine aerisit (o garderobă, un garaj sau o cămară).
- Pentru a accelera uscarea ierburilor, întindeți frunzele sau tulpinele pe un grătar și băgați-le în cuptorul încălzit la 50°C, cu ușa deschisă. Supravegheați-le ! Timpul variază în funcție de umiditatea plantei.
- Dacă ierburile aromatice pot fi mărunțite cu sucitorul, asta înseamnă că sunt bine uscate. Sfărâmați-le în bucăți

mai mari pe care le veți transforma în pudră în momentul folosirii. Așezați ierburile mărunțite în recipiente ermetice din sticlă opacă. Dacă nu aveți astfel de recipiente, conservați-le la adăpost de lumină, pentru a evita decolorarea.

- Mai multe ierburi aromatice pot fi congelate fără a-și pierde savoarea. Este cazul arpagicului, mentei, pătrunjelului și salviei. Nu uscați aceste plante ! După cules, tăiați-le mărunț și depozitați-le în cantități mici în recipiente pentru gheață. După ce ați umplut fiecare compartiment al recipientului pe jumătate, acoperiți-le cu apă sau supă. Puneți totul la congelator, apoi transferați cuburile de iarbă în saci de plastic. Etichetați-le !
- În funcție de varietatea lor, ierburile aromatice pot fi conservate în ulei, oțet sau la sare.

Utilizarea

- Pentru a nu-și pierde proprietățile, ierburile aromatice trebuie adăugate în mâncare doar în ultimele 15-20 de minute ale preparării. Dacă până acum le adăugați la început, iar de aici înainte v-ați hotărât să vă schimbați obiceiurile, aveți grijă la cantități : nu vor avea timp să-și

piardă aroma, așa că va trebui să le adăugați în cantități mai mici.

- Dimpotrivă, dacă folosiți ierburile aromatice în preparate reci (precum salatele), este indicat să le adăugați cu câteva ore înainte de a le consuma, pentru a le permite să elibereze aroma.

Anuale sau perene ?

Anuale : anasonul, busuiocul, cimbrul, coriandrul, hasmațuchi, limba-mielului, mărarul, mușetelul, pătrunjelul, rozmarinul și verbina.

Perene : angelica, arpagicul, cimbrul de munte (*Satureja montana*), citronela (*Cymbopogon citratus*), dafinul, isopul (*Hyssopus officinalis*), leușteanul, măghiranul, mărarul, melisa (roinița, *Melissa officinalis*), menta, oregano, *Rumex arifolius*, salvia, tarhonul și vinarița.

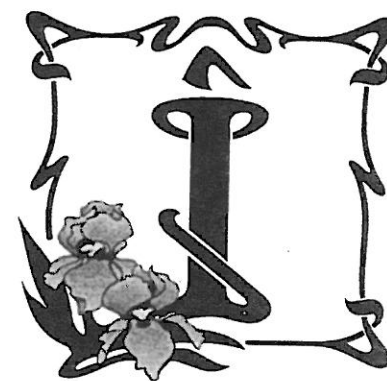
Insectele

Dacă nu găsiți în rubricile noastre numele insectei de care vreți să scăpați, încercați una dintre următoarele sugestii. Sunt aplicabile unui număr mare de insecte. O altă soluție ar fi aceea de a folosi tehnica asocierii plantelor.

- Amestecați 125 ml de alcool etilic cu un litru de apă, apoi vărsați din belșug acest amestec peste pământul plantei respective.
- Amestecați 5 ml de usturoi pisat, 5 ml praf de ardei iute și un litru de apă, lăsând totul la macerat timp de 24 de ore. Folosiți acest amestec nediluat pentru plantele lemnoase, iar pentru cele anuale și pentru legume diluați-l la aproximativ 25%.
- Dacă vă simțiți în stare, încercați să prindeți câteva insecte dintre cele de care doriți să scăpați; treceți-le prin mixer cu puțină apă, iar apoi pulverizați soluția astfel obținută peste plantele afectate.
- Pentru a atrage vietățile care se hrănesc cu dăunătorii grădinii de legume, ai arborilor fructiferi sau ai straturilor de flori, plantați condurul-doamnei, *Alyssum* și crăiță.

- Pentru a proteja legumele din grădină de insectele dăunătoare, acoperiți-le cu o prelată largă.
- Pentru a înlătura păduchele de frunze, musculița și omida de pe varză, plantați anason.
- Pentru a alunga molia verzei, plantați rozmarin sau salvie.
- Pentru a îndepărta viermii de varză, plantați cimbrisor sau faceți unul dintre următoarele trei decocturi: în 5 l de apă fiartă puneți la infuzat 150 g de lămâiță, salvie sau cimbrisor timp de 30 de minute. Strecurați amestecul, lăsați-l la răcit, apoi pulverizați-l pe plantele afectate.
- Pentru îndepărtarea fluturilor albi ai verzei, plantați țelină.
- Pentru alungarea păduchilor de frunze și a păianjenilor roșii, plantați mărar.
- Pentru a îndepărta musca morcovului, plantați ceapă, praz sau rozmarin.
- Pentru a alunga musca de castravete, plantați broccoli, porumb sau ridichi.
- Pentru a alunga gărgărița fasolei plantați cartofi, rozmarin sau cimbru.

- Pentru a alunga musca cepei, plantați morcovi.
- Pentru a îndepărta diferite insecte, plantați usturoi, busuioc, ridichi sau rozmarin.

Îndepărtarea gheții de pe trotuare

- În loc să folosiți sare pentru a îndepărta gheața de la intrare pe timpul iernii, optați pentru rumeguș, care este mai eficient, mai economic și mai ecologic.

Îngrășarea pământului cu soluție de var

- Îngrășarea pământului cu soluție de var constă în a împrăști var la nivelul solului pentru a-i restabili pH-ul, adică nivelul de aciditate sau alcalinitate al solului. În afară de reducerea acidității solului, varul diminuează gradul de toxicitate al anumitor substanțe și favorizează creșterea plantelor printr-o mai bună asimilare a elementelor nutritive.
- Semnele unui sol prea acid sunt atât creșterea înceată, inegală și o culoare verde-gălbui a peluzei, cât și înmulțirea rapidă a buruienilor și a ciupercilor. Dacă observați aceste manifestări pe terenul dumneavoastră nu ezitați să vă procurați un pachet de analiză pentru testarea solului. În

acest fel veți putea remedia situația în deplină cunoștință de cauză, utilizând dozele corespunzătoare.

- Cel mai bun moment pentru îngrășarea pământului cu soluție de var este toamna.
- Înainte de a folosi varul, puneți-vă mănuși și ochelari de protecție. Chiar dacă varul este stins, el mai păstrează încă anumite proprietăți caustice.
- Când împrăștiati varul, împărțiți terenul pe care lucrați în porțiuni mai mici, de aproximativ un metru pătrat fiecare. Întindeți apoi varul, cântărit în prealabil, în funcție de nevoile solului dumneavoastră, cu ajutorul unei lopeți, cât mai uniform posibil, într-un strat de până la 8 cm.
- Dacă împrăștiati var pe terenul dumneavoastră evitați să puneți și gunoi de grajd în aceeași perioadă, deoarece combinația gunoi/var poate determina emanații de azot care dăunează plantelor din jur.

Îngrășămintele anorganice

- Îngrășămintele anorganice, numite în general îngrășăminte chimice, hrănesc planta fără a fortifica pământul, spre deosebire de îngrășămintele organice. Aceste îngrășăminte sunt necesare uneori pentru acoperirea anumitor carențe în fața cărora îngrășămintele organice sunt neputincioase. Decolorarea frunzelor poate fi un semn al acestor lipsuri.
- Trebuie să știți că multe elemente ale îngrășămintelor anorganice nu sunt eliminate de ploaie sau prin udare. Important este să nu se dea unei plante mai mult decât poate absorbi. În acest scop trebuie să urmați riguros instrucțiunile fabricantului. Excesul de îngrășământ chimic, chiar în cantitate minimă, poate distruge anumite tipuri de plante, transformând solul în care acestea cresc într-unul steril.

Îngrășămintele organice

- Pentru a avea un sol de foarte bună calitate și un pământ fertil trebuie să îi adăugați regulat îngrășăminte organice. Puteți încorpora aceste îngrășăminte imediat ce pământul

este afânat pentru a remedia (sau a preveni) eventualele carențe nutritive ale plantelor. Îngrășămintele organice sunt formate din reziduuri de origine animală sau vegetală, cum ar fi compostul, gunoiul de grajd, algele etc.

- Apa în care se fierb știuleții de porumb, legumele, pastele făinoase și ouăle conțin numeroase minerale și pot servi drept îngrășământ natural pentru plantele dumneavoastră. Atenție însă, apa nu trebuie să fie sărată.
- Infuzia din frunze de ceai și zațul de cafea sunt îngrășăminte recomandate pentru plantele verzi.
- Plantelor de interior le prinde bine să fie *îngrășate* cu o apă în care s-a adăugat și puțin vin roșu.

Jardinierele

După terminarea perioadei de îngheț, moment care variază în funcție de regiune, dar care coincide, de obicei, cu începutul lunii mai, magazinele de grădinărit vă oferă numeroase accesorii și varietăți de plante care vă ajută să umpleți de flori jardinierele, terasele și, de ce nu, ferestrele. Iată elementele importante pentru a avea jardiniere frumoase : apă, aer și îngrășământ.

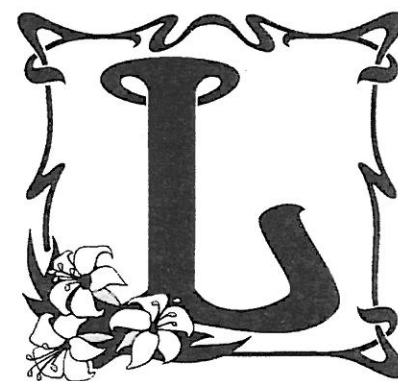
- În funcție de tipul de jardiniară (din lut, emailată, din plastic sau din lemn) și de varietatea plantelor pe care le alegeți, tipul de mranită de care aveți nevoie poate varia. Consilierul dumneavoastră în materie de grădinărit ar putea să vă dea un sfat în această privință. O mranită obișnuită – un amestec pentru mușcată, de exemplu – poate fi o alegere bună care să fie potrivită pentru majoritatea jardinierei.
- Începeți prin a umple ghivecele sau recipientele, fără a tasa prea tare pământul și nu uitați că e mai ușor de adăugat decât de luat. Lăsați un spațiu de aproximativ 2-3 cm între suprafața pământului și gura vasului.

- Alegeți plante căzătoare și plante drepte ; pe cele căzătoare le veți așeza spre exterior, iar pe celelalte în centru. Atenție însă la speciile pe care le amestecați, pentru că unele care se dezvoltă mai repede le-ar putea acoperi pe cele care se dezvoltă mai încet.
- Într-o jardiniară de 20 cm puneți aproximativ două-trei plante. Grupați-le pentru a da volum aranjamentului floral. Nu uitați să adăugați și puțin alb ; astfel ansamblul va fi mai armonios și mai luminos.
- De îndată ce aveți plante și flori, scoateți-le din ghiveci și plantați-le, udându-le din abundență pentru a tasa pământul din jurul rădăcinilor.

Jurnalul de grădinărit

- Faceți rost de un caiet destinat activităților dumneavoastră de grădinărit, oricare ar fi acestea. În caiet veți trasa planurile, vă veți organiza activitățile, actualizând permanent inventarul. Veți nota tot ce semănați, cu datele de plantare, și rezultatele obținute. Dacă pe parcurs veți întâmpina greutăți, notați-le și pe acestea, precum și

soluțiile găsite. Caietul va contabiliza atât succesele, cât și eșecurile dumneavoastră, pe care astfel nu le veți mai repeta. Peste ani, acest caiet va fi memoria dumneavoastră horticolă.

Legumele : familii¹

Există numeroase familii de legume : legume cu bulb, cu frunze, cu semințe și cu tuberculi. Acestea sunt grupate în jurul unor mari familii de legume, dintre care unsprezece sunt principale. Enumerarea legumelor și a zarzavaturilor nu este nicidecum exhaustivă.

- Familia chenopodiacee cuprinde sfecla, sfecla roșie, spanacul și multe buruieni, cum ar fi spanacul porcesc, care se înmulțește foarte repede.
- Familia compozee, numită și asteracee, cuprinde andiva, anghinarea, cicoarea, floarea-soarelui, napul porcesc, salata, salsifi și tarhonul.
- Familia crucifere, numită și brasicacee, cuprinde broccoli, conopida, gulia, hreanul, muștarul, napul, ridichea, varza, varza chinezească și varza de Buxelles.

1. Pentru informații generale despre cultura de zarzavaturi, consultați rubrica „Grădina de legume”.

- Familia cucurbitacee cuprinde cantalupul, castravetele, dovleacul, dovleceii verzi, lămâița și pepenele galben.
- Familia graminee cuprinde grâul, porumbul și secara.
- Familia labiee, numită și labiacee sau lamiacee, cuprinde busuiocul, cimbrisorul, cimbrul, măghiranul, menta, oregano, rozmarinul și salvia.
- Familia leguminoase cuprinde fasolea, linte și mazărea.
- Familia liliacee cuprinde arpagicul, ceapa, hașma, prazul, sparanghelul și usturoiul.
- Familia umbelifere cuprinde coriandrul, hasmațuchi, mărul, morcovul, păstârnacul, pătrunjelul, țelina și țelina de rădăcină.
- Familia rozacee cuprinde căpșunul, mărul, părul și prunul.
- Familia solanacee cuprinde ardeiul, cartoful, *Physalis pruinosa*, roșia și vinetele.

Veți găsi în cele ce urmează informații despre legumele cel mai des întâlnite în grădini. Sunt sfaturi și sugestii

generale. Pe pachetele cu semințe veți găsi toate explicațiile necesare pentru însămânțare, rărire și terenul propice.

Anghinarea, familia compozee

- În regiunile cu un climat cald, anghinarea se cultivă ca o plantă perenă, iar în cele cu un climat temperat – ca o plantă anuală. Se pot obține plante de anghinare din semințe, răsaduri sau butași, dar cea mai bună cale este plantarea de lăstari.
- Având în vedere că rădăcinile anghinarei sunt destul de profunde, indicat este să le plantați într-un sol bine drenat.
- Păduchii de frunze, limacșii, urechelnițele sunt atrași de bracteele de anghinare. De îndată ce descoperiți aceste insecte dăunătoare, pulverizați pe legume o spumă insecticidă.
- Anghinarea trebuie recoltată cât este încă tânără și fragedă. Dacă întârziati prea mult culesul, va face semințe; în acest caz, va avea niște inflorescențe albastre drăguțe.
- Toamna trebuie să luați lăstari din plante și să îi replantați în fiecare an pentru a avea o cultură continuă.

- Pentru păstrarea anghinarei, pulverizați-o ușor cu apă rece și puneți-o la frigider într-un recipient etanș.
- Nu se consumă decât partea cărnăasă a bracteelor de anghinare (nepotrivit numite frunze) și miezul. Învelișul părții de jos nu este comestibil.
- Dacă nu folosiți apa în care ați fiert anghinarea pentru prepararea unei supe sau a unei ciorbe, lăsați-o la răcit și udați cu ea plantele. Această apă are un conținut ridicat de săruri minerale.

Bostanul, familia cucurbitacee

- Lăsați două până la patru fructe pe plantă, tăind treptat florile și ramificațiile care se formează.
- Evitați să lăsați bostanul în contact direct cu solul.
- Udați frecvent pământul din jurul bostanilor evitând să stropiți cu apă frunzele și fructele.
- Pentru a avea bostani mari, în jurul datei de 15 august, rupeți toate fructele, mai puțin unul (cel mai mare);

eliminați toți lăstarii lacomi și lăsați-i doar câteva frunze bostanului.

- Bostanii se recoltează în general după primul îngheț.

Broccoli, familia crucifere sau brasicacee

- Broccoli are nevoie de multă apă pentru a-și spori frumusețea ; acest consum crește însă mai ales atunci când apar primii muguri de inflorescență. Adăugarea unui strat de gunoi de grajd cu paie ajută planta să păstreze mai mult umiditatea solului.
- Broccoli trebuie recoltat înaintea deschiderii florilor, când inflorescența este bogată și densă.
- Broccoli nu se păstrează prea mult timp în frigider. După aproximativ o săptămână începe să se îngălbenescă și, puțin după aceea, se înmoaie și putrezește. Prin urmare, trebuie consumat rapid, gătit sau congelat.
- Numeroase cercetări au demonstrat că broccoli previne cancerul, în special pe cel de colon. Pentru a beneficia de efectele sale anticancerigene, trebuie consumată o jumătate de cană de broccoli pe zi, de preferință crud.

Cartoful, familia solanacee

- Când cartofii au ajuns la maturitate, plantele îngălbenesc și se culcă la pământ.
- Dacă vreți să aveți plăcerea de a consuma cartofi noi, recoltați-i atunci când plantele sunt înflorite.
- După ce ați recoltat cartofii, spălați-i bine, apoi întindeți-i pe pământ la umbră pentru a se usca.
- Înainte de a consuma cartofii trebuie să le îndepărtați părțile verzi, germenii și colțurile, deoarece sunt toxice.
- Cartofii trebuie păstrați pe șipci pentru a lăsa aerul să circule pe sub ei.
- Temperatura ideală de păstrare este cuprinsă între 3°C și 6°C. Dincolo de aceasta, cartofii se zbârcesc și putrezesc.

Castravetele, familia cucurbitacee

- Castraveții trebuie recoltați când ajung la 15-20 de centimetri. Pentru o producție continuă, recoltați castraveții treptat, pentru că altfel planta nu va mai rodi.

Ceapa, familia liliacee

- Dacă plantați ceapă în interior veți obține fără îndoială cepe mai mari decât dacă faceți același lucru direct în pământul din grădină. În locul semințelor puteți alege să plantați arpagic, iar toamna veți avea cepe mari și frumoase.
- Dacă frunzele cepei se îngălbenesc și se ofilesc înseamnă că planta a ajuns la maturitate și că poate fi recoltată. Pentru a accelera acest proces, culcați la pământ frunzele de ceapă imediat ce foile din exterior au îngălbenit. Zece-cincisprezece zile mai târziu puteți să culegeți ceapa.
- Scoateți cepele din pământ cu ajutorul unei furci și lăsați-le să se usuce la soare cu tot cu frunze timp de câteva zile, acoperindu-le când plouă și întorcându-le frecvent. Cât timp sunt încă umede, cepele nu trebuie să se atingă, pentru că o atingere cât de mică le face să încolțească și să putrezească.
- Dacă dintr-un motiv anume nu puteți usca ceapa afară, faceți-o într-un loc cald, uscat și bine aerisit.
- Tăiați coada cepei pentru ca aceasta să se usuce, lăsând totuși câțiva centimetri de frunze.

- Dacă ceapa trebuie depozitată cu tot cu frunze, împlețiți-le în cozi sau faceți-le mănunchi și agățați-le. Dacă le păstrați fără frunze, suspendați-le în plase sau așezați-le în lădițe. Cu sau fără frunze, ceapa se păstrează câteva luni într-un loc aerisit și foarte puțin umed.
- Pentru ca ceapa să nu mai fie atât de dificil de digerat, înainte să o gătiți curățați-o, tăiați-o în patru, apoi lăsați-o în apă rece 20 de minute.

Cicoarea, familia compozee

- Cicoarea este o plantă perenă semănată în lunile mai și iunie, dar crește și în sălbăticie. Aceasta din urmă este mai amară decât cicoarea cultivată.
- Există mai multe tipuri de cicoare (cicoarea-de-vară, cicoarea-creață, andiva cu frunza lată), dar ceea ce au toate în comun este gustul predominant amar, prezent chiar și la soiurile mai dulci. Amăreala se datorează lactucopicrinei.
- Frunzele de cicoare devin și mai amare dacă sunt expuse la călduri excesive. Umbrindu-le sau acoperindu-le cu o folie veți reduce amăreala.

- În general, cicoarea se aseamănă cu salata în ceea ce privește nevoia de apă și prezența limacșilor (care sunt foarte lacomi).
- Cicoarea ajunge la maturitate în zece, douăsprezece săptămâni. Cu două-trei săptămâni înainte de recoltare, acoperiți-o cu un vas, un ghiveci, un coș sau un placaj pentru a o priva de lumină cu scopul de a albi cicoarea-creață (albirea are rolul de a provoca ofilirea unei legume pentru a-i îmbunătăți aspectul). În ceea ce privește andiva cu frunza lată, legați-i frunzele mai sus de mijloc cu un elastic sau cu o bucată de rafie.
- Aspectul fraged și culoarea cicoarei se intensifică la frig.
- Pentru a o recolta, tăiați-i tulpina chiar de deasupra solului sau pur și simplu culegeți frunzele. Cu cât recolta este mai târzie, cu atât cicoarea va fi mai amară.
- Cicoarea se păstrează la frigider aproximativ două-trei săptămâni în pungi întredeschise.

Dovleacul, familia cucurbitacee

- Pentru o recoltă bogată, culegeți dovlecii o dată pe săptămână.

Fasolea, familia leguminoase

- Fasolea agățătoare trebuie neapărat pusă pe araci, altfel plantele se încolăcesc, sufocându-se reciproc.
- Recolta fasolei se face pe parcursul mai multor săptămâni. Aceasta trebuie culeasă cât este încă fragedă.

Morcovul, familia ombelifere

- Pentru a avea morcovi mari și drepti, amestecați semințele de ridiche cu cele de morcovi atunci când le semănați. Ridichile vor crește primele și vor deschide drumul morcovilor.
- Nu semănați niciodată semințele de morcov într-o zi cu vânt, pentru că riscați să se împrăstie peste tot prin grădină.

- Pentru a avea o recoltă de lungă durată, semănați morcovi la fiecare cincisprezece zile, de la începutul lunii mai, până la mijlocul lunii iunie.
- Pentru a îndepărta musca morcovului, semănați coriandru, mușetel, salvie și/sau rozmarin în jurul stratului de morcov. Aceste plante vor respinge dăunătorul.
- Dacă păstrați morcovi la frigider, puneți-i într-o pungă găurită pentru a evita formarea mucegaiului. Pentru o depozitare îndelungată, rezervați-le un spațiu în camera frigorifică, într-un recipient plin cu nisip. Astfel, le veți crește perioada de conservare cu cel puțin șase luni.

Porumbul, familia graminee

- Pentru a favoriza polenizarea, semănați cel puțin două rânduri de porumb.
- Pentru a lupta împotriva viermelui de porumb, infuzați 150 g de iederă proaspătă, tăiată în bucăți mari, în 5 l de apă clocotită, timp de o jumătate de oră. Strecurați totul, puneți la răcit și pulverizați acest lichid pe plantă.

Ridichea, familia crucifere

- Cu cât este mai uscat terenul în care sunt plantate ridichile, cu atât acestea vor fi mai mici și mai iuți.
- Ridichile vor fi mai fragede și mai gustoase dacă sunt consumate în 48 de ore de la recoltare.

Roșia, familia solanacee

- Roșiile dumneavoastră vor fi viguroase dacă la începutul sezonului le veți stropi cu o soluție formată din 60 ml (un sfert de cană) de sare amară dizolvată în 8 l de apă.
- Plantat alături de roșii, busuiocul scade gradul de aciditate al fructelor.
- Înlăturați tulpinele care nu au nici frunze, nici fructe, prinzându-le încet între unghia degetului mare și cea a degetului arătător.
- Pentru o recoltă mai bună puneți nisip, coji de ou sau cenușă de lemn la baza plantelor.
- Ca arac pentru roșii folosiți tuburi din PVC. Astfel, veți uda planta la rădăcină vărsând apă prin tub.

- Este recomandată fertilizarea roșiilor în luna august, tot atunci înlăturându-se și o parte din frunze.
- Înlăturați în mod regulat frunzele bătrâne de la baza plantei, precum și pe cele atinse de mană, pentru că acestea ar putea genera diverse boli.
- Pentru un randament cât mai bun, roșiile au nevoie de soare cel puțin 6-8 ore pe zi.

Salata, familia compozee

- Umiditatea este esențială pentru creșterea salatei ; udați-o din abundență pe timp de secetă și în zilele caniculare, altfel riscă să dea sămânță.
- Din același motiv este recomandat să udați salata cu apă rece după furtună, pentru că fenomenele de acest fel, precum și seceta, pot face ca salata să dea sămânță.
- Există un mare număr de soiuri de salată, cum ar fi salata-creață, salata cu căpățână, marula de Brăila ; ele sunt mai mult sau mai puțin fragede, de culori diferite, dar toate la fel de gustoase.

- Salata se seamănă de la începutul primăverii până la sfârșitul lunii iunie sau chiar până la sfârșitul lui august, în funcție de soi. Semănați treptat pentru a putea consuma salată proaspătă toată vara. E de reținut totuși că salata cu căpățână nu se recoltează decât o singură dată.
- Controlați zilnic limacșii și păduchii de frunze folosind unul dintre insecticidele naturale ale căror rețete le puteți găsi la rubricile „Limacșii” și „Păduchii de frunze”.
- Pentru a recolta salata, așteptați ca planta să ajungă la aproximativ 12 cm și tăiați-o, lăsând circa 3 cm de tulpină. Astfel, salata va continua să crească.
- Înlăturând treptat frunzele care ating pământul veți evita putrezirea plantei.
- Salata nu se păstrează decât câteva zile la frigider. Pentru a nu o irosi inutil, recoltați doar atât cât aveți nevoie.
- Pentru a crește durata de conservare a salatei, tăiați-o și curățați-o mai întâi, apoi puneți frunzele pe un șervet așezat pe fundul unui vas de plastic. Acoperiți-o cu un alt șervet. Unele persoane pun pe acest al doilea șervet două sau trei cuburi de zahăr înainte de a închide ermetic recipientul.

Sfecla, familia chenopodiacee

- Legume frunzoase, sfecelele galbenă, roșie sau verde sunt specii care, cu timpul, au fost cultivate în scopul de a produce mai multe frunze decât rădăcini.
- Sfecla are nevoie de un sol bine irigat și aerat. Acoperiți-o cu un strat protector din paie și gunoi de grajd.
- Răriți rândurile de sfeclă cât se află încă în stadiul de plantulă, răriți-le din nou atunci când frunzele li se ating, smulgând una din două plante. Cele smulse pot fi și ele folosite.
- Frunzele lovite de mană trebuie înlăturate.
- Recoltarea frunzelor de sfeclă poate începe la aproximativ șaiszeci de zile de la însămânțare și poate dura până la sfârșitul verii dacă îi tăiați frunzele cu regularitate.
- Când le recoltați, tăiați frunzele exterioare de la baza plantelor. Noile frunze vor crește în centru.
- Frunzele de sfeclă se păstrează aproximativ o săptămână și jumătate în frigider, într-un recipient întredeschis sau

găurit ; de altfel, ele se congelează foarte bine după ce au fost trecute printr-o baie de aburi.

Sfecla roșie, familia chenopodiacee

- Sfecla roșie este ușor de cultivat și convine de minune grădinarului amator.
- Recoltați-o atunci când are 4-6 cm în diametru. Dacă este mai groasă, și textura este mai fibroasă.
- Pentru a pregăti sfecla roșie, tăiați frunzele la limita dintre tulpină și rădăcină, lăsând totuși o bucată de rădăcină (aproximativ 2,5 cm), pentru că altfel se va decolora la gătit, pierzând pigmentul care îi dă culoarea atât de frumoasă. Din același motiv, sfecla roșie nu trebuie tăiată înainte de preparare.
- Această plantă poate fi păstrată aproximativ trei săptămâni în frigider sau, pentru mai mult timp, într-o cameră frigorifică sau într-un beci, în nisip sau în saci găuriți.
- Sfecla roșie se poate marina sau poate fi consumată crudă ori coaptă, iar frunzele întrebuințate asemenea celor de spanac.

Spanacul, familia chenopodiacee

- Spanacul se seamănă la începutul primăverii. Având în vedere faptul că ajunge la maturitate în 40 sau 50 de zile și că dă sămânță foarte repede, este recomandat să-l plantați în mai multe straturi mici la fiecare 10 zile decât într-unul singur.
- Spanacul poate fi semănat atât timp cât temperatura în timpul zilei este de minim 21°C.
- Recoltarea spanacului se face frunză cu frunză până când planta dă un mugure central. Atunci tăiați tulpina la nivelul solului, deoarece producția a luat sfârșit.
- Spanacul se păstrează câteva zile la frigider și aproximativ un an la congelator.

Sparanghelul, familia liliacee

- Dacă plantați sparanghelul din semințe, puneți-le la înmuiat cu trei zile înainte de a le semăna. Puteți opta și pentru plantarea de cărcei de sparanghel, pe care îi găsiți primăvara pe piață.
- Sparanghelul are nevoie de un sol bine drenat și e de preferat să fie cultivat separat de celelalte legume.

- Prima recoltă adevărată de sparanghel se întinde pe o perioadă de mai mulți ani, dar, odată procesul încheiat, veți putea să recoltați timp de zece, cincisprezece sau chiar douăzeci de ani.
- Culoarea sparanghelului depinde de tipul său de cultură.
- Sparanghelul poate fi conservat câteva zile la frigider, dar poate fi și congelat după ce a fost opărit în apă fiartă aproximativ 3-4 minute.
- Înainte de a găti sparanghelul, curățați-l de coajă. Țineți-l de capăt și îndepărtați-i toate nervurile cu un cuțit pentru legume, apoi tăiați-i un sfert de coadă și folosiți-o la supe sau, dacă aveți prea multă, la prepararea unei creme delicioase.
- Pentru a-l găti, tăiați sparanghelul pe lung în 6-8 părți aproximativ de aceeași grosime pentru a putea fi gătite la fel. Fierbeți-le pe verticală, cu capătul în sus, în circa 5 cm de apă, între 5 și 12 minute, în funcție de grosimea lor.
- Dacă după ce ați consumat sparanghel, urina vi se va colora și va degaja un miros de acetonă, nu vă neliniștiți: este o reacție normală care se datorează asparaginei.

Usturoiul, familia liliacee

- Usturoiul stimulează creșterea și îmbunătățește gustul majorității legumelor cu excepția fasolei și a mazării care nu îl tolerează.
- Toamna, în luna octombrie, plantați usturoiul pe care vreți să-l recoltați nouă luni mai târziu, adică spre mijlocul verii.
- Plantați la începutul primăverii usturoiul pe care vreți să-l recoltați la începutul lunii iulie, având grijă să-i puneți îngrășământ o dată pe lună. Usturoiul rezistă la înghețurile de primăvară.
- Este recomandat să nu plantați usturoiul comercializat în magazine; mai degrabă cumpărați usturoi din piață sau de la magazinele de grădinărit. Cu siguranță va fi mai scump, dar dacă veți avea grijă de recolta dumneavoastră nu va mai trebui să cumpărați niciodată usturoi, pentru că veți păstra în fiecare an o parte din recoltă pentru a o planta în continuare.
- Pentru a alunga rozătoarele, insectele și păsările, presărați pe tulpina usturoiului tânăr praf de usturoi uscat.

- Usturoiul se va recolta când frunzele îngălbenesc și se usucă : asta înseamnă că bulbii dumneavoastră au ajuns la maturitate. Nu lăsați usturoiul să înflorească.
- După recoltă, uscați usturoiul așezându-l într-un loc aerisit, uscat și întunecos. Se va menține astfel între opt luni și un an.
- În bucătărie, păstrați usturoiul departe de sursele de căldură și la adăpost de razele soarelui.
- Nu păstrați căpățânile de usturoi la frigider, deoarece se vor deshidrata și vor germina, nemaivorbind de faptul că vor emana un miros urât. Îl puteți totuși congela în recipiente ermetice de plastic.
- La contactul cu aerul, usturoiul își schimbă culoarea. Dacă lăsați un cățel de usturoi pe masa din bucătărie timp de câteva zile, învelișul său exterior va deveni rozaliu.

Vinetele, familia solanacee

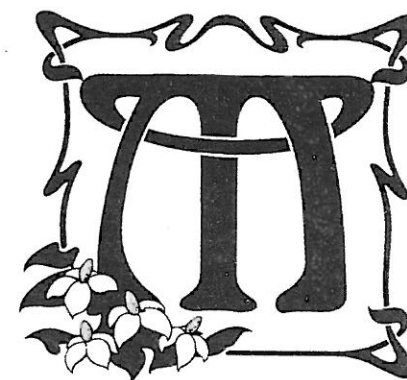
- Vinetele sunt destul de greu de plantat prin semințe. Grădinarii amatori pot însă cumpăra răsaduri. Pe plantă nu lăsați decât 4-5 fructe.

- Spre deosebire de alte legume de același tip, vinetele trebuie udate frecvent.
- Vânăta este leguma care atrage cele mai multe insecte dăunătoare ; urmăriți-le cu atenție, pentru ca imediat ce veți găsi o insectă să o înlăturați, prevenind astfel înmulțirea acestora.
- Recoltarea vinetei se face atunci când coaja devine lucioasă. Vinetele cu nuanțe închise sunt mai amare. Dacă o coacere excesivă îi dă un gust amar, una insuficientă generează o substanță toxică numită solanină.
- Când recoltați vinetele, nu trageți de codiță pentru a rupe fructul. Tăiați-o cu ajutorul unui cuțit bine ascuțit la aproximativ 3 cm deasupra fructului.
- Pentru a scăpa de gustul amar al vinetei este suficient să o cojiți, deoarece substanța responsabilă de acesta se află imediat sub coajă.

Limacșii

Limacșii nu ies decât seara pentru a se hrăni cu frunzele plantelor. Iată câteva sugestii pentru a scăpa de ei :

- Așezați cutii mici (ca cele de iaurt) pline cu lapte aproape de plantele pe care vreți să le protejați. Schimbați cutiile în fiecare zi.
- Pentru a atrage limacși, în loc de lapte puteți folosi și bere.
- Pentru a-i atrage și mai mult, adăugați în bere și puțină făină.
- Pentru a vă proteja plantele de ghiveci de aceste moluște, așezați talaș în jurul florii.
- Formați în jurul plantelor pe care vreți să le protejați un strat din ace de conifere, nisip, coji de ou mărunțite, sare sau tărațe ; limacșii evită să atingă aceste materiale.
- Firele de păr rezultate în urma pieptănării, puse în jurul florilor, constituie de asemenea o barieră excelentă împotriva limacșilor.

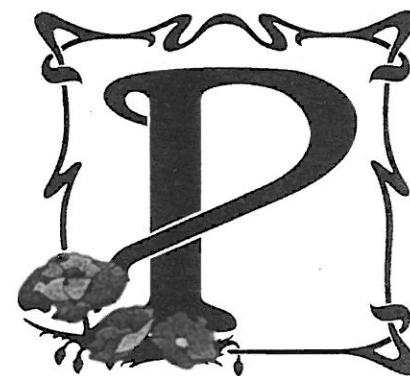
Mușcata

- Pentru a înflori la începutul verii, mușcatele trebuie să fie plantate ca răsaduri de interior spre sfârșitul lunii ianuarie și să beneficieze de o temperatură constantă de aproximativ 20°C.
- Dacă vreți ca mușcatele să înflorească și în timpul iernii, așezați-le în apropierea unei ferestre care dă spre est și puneți-le un îngrășământ bogat în fosfor. Este normal însă ca înflorirea să se mai și oprească din când în când ; nu vă neliniștiți, este doar o perioadă de repaus necesară plantei.
- Pentru a diminua riscul de putrezire la butășirea mușcatelor, rupeți frunzele mici (stipele¹) de la baza frunzelor mai mari.

1. Excescențe ale bazei frunzei, de regulă perechi, cu rol în apărarea mugurilor foliari (n.t.).

Muștele și tânțarii

- Plantați lămâiță pentru a îndepărta muștele și tânțarii de pe terasa sau terenul dumneavoastră.
- Imediat ce muștele încep să apară în livadă, agățați de ramurile arborilor un vas cu gura largă în care turnați un amestec din 250 ml de melasă, 375 ml de apă și puțină drojdie.
- Pentru a alunga tânțarii, plantați lavandă, busuioc sau mușcate.

Păduchii de frunze

Păduchii de frunze sunt, fără îndoială, insectele cele mai întâlnite într-o grădină. Nu numai că sug seva frunzelor și a tulpinelor, ofilindu-le, dar transmit și anumite boli fungice. Iată câteva sfaturi pentru a scăpa de ei :

- Metoda cea mai simplă și necostisitoare este strivirea păduchilor frecând între degete tulpinele afectate.
- Puteți încerca să le înlăturați stropind cu furtunul plantele sau încercați unul dintre următoarele insecticide naturale :
 1. Striviți câțiva căței de usturoi și lăsați-i la macerat în apă circa douăsprezece ore. Pulverizați soluția obținută pe plante. Acest amestec este eficient nu numai împotriva păduchilor, ci și a multor altor insecte.
 2. Umpleți un cazan cu frunze de rubarbă, adăugați apă și lăsați să fiarbă până obțineți o pastă pe care o amestecați cu ajutorul mixerului adăugând puțină apă. Pulverizați pe plante acest amestec.
 3. Procedați ca mai sus și cu următorul amestec : 30 ml de melasă, 10 ml de lichid de vase și 1,5 l de apă caldă. Amestecați-l și lăsați-l la răcit înainte de a-l folosi.

Păianjenii

- Pentru a scăpa de păianjenii care vă atacă plantele, stropiți pământul din jurul acestora cu un amestec format din 15 ml de oțet diluat într-un litru de apă.
- Amestecați 60 ml de lapte degresat, 500 g de făină de grâu și puțină drojdie și pulverizați amestecul peste păianjeni. Aceștia se umflă și se sufocă după ce au îngurgitat făina și drojdia.

Plantele de ghiveci

- Dacă nu aveți pietricele de așezat pe fundul ghivecelor negăurite (pentru a permite drenarea apei și respirația rădăcinilor plantelor), folosiți mici ghemotoace de folie de aluminiu.
- Cel mai târziu în septembrie trebuie să aduceți în casă toate plantele de interior care v-au înfrumusețat în timpul verii terasa, aleea sau grădina alpină. Fiți atenți totuși la musafirii nepoftiți: verificați cu grijă să nu existe insecte pe plantele dumneavoastră. Dacă le găsiți, pulverizați un

insecticid (pe bază de apă și boia de ardei sau lichid de vase) pe insecte, pe trunchiul, tulpina și frunzele acestor plante.

Plantele perene

- Se numesc perene florile care supraviețuiesc de la un an la altul și care trăiesc mai mult de doi ani. În general, plantele perene încep să înflorească în al doilea an după însămânțare, dar sunt unele care înfloresc chiar din primul an și continuă să o facă mai mulți ani la rând.
- Florile perene sunt numai bune pentru cei care vor să aibă o grădină înflorită, dar care nu vor să însămânțeze în fiecare an. Acest tip de plante există în soiuri atât de numeroase, încât vă puteți crea straturi de flori foarte frumoase numai cu ele.
- După exemplul plantelor anuale, alegeți mai întâi locul de amplasare al celor perene ținând cont de luminozitatea optimă, precum și de culoarea și înălțimea florilor.
- Pentru majoritatea plantelor perene se recomandă răsadurile de interior (vezi „Răsadurile”), dar există și unele care pot fi semănate direct în grădină.

- Urmați indicațiile date la rubrica „Florile anuale și bianuale” pentru sădirea în exterior.

Principalele flori perene

Acanta (talpa-ursului), *Achillea filipendulina*, *Agastache foeniculum*, aglica, albăstrelele, albița, aliorul, *Amsonia*, *Anaphalis margaritacea*, anemona, arabisul, arărielul, armeria, *Aruncus dioicus*, *Asclepias tuberosa*, *Astilbe arendsii*, *Aubretia deltoidea*, bananierul, *Baptisia*, barba-împăratului, bătrânișul, *Bergenia*, *Brunnera macrophylla*, cafeluțele, *Calandrinia grandiflora*, caprifoiul, *Catananche caerulea*, căldărușa (*Aquilegia migricans*), călțunul-doamnei, cerceii-doamnei, *Cimifuga racemosa*, clematita, clopoței de grădină, clopoței, coada-șoricelului, coreopsisul, cornuțul (canarița, *Cerastium arvense*), crețișoara, crinul alb, crinul, dedițelul, *Doronicum pardalianches*, *Eryngium alpinum*, floarea-miresei, floarea-pasiunii, frâsinelul, *Gaillardia aristata*, garoafa, *Gaura lindheimeri*, gerbera, gladiola, gloxinia, graminee ornamentale (diferite tipuri), *Helianthus*, *Heliopsis helianthoides*, *Heuchera*, hibiscusul, iarba-mare, iberisul (limbușoara), inul, irisul, *Lathyrus*, lăcrimioara, levănțica, luminița, macul, margareta, margareta mare, micșuneaua (toporașul), miruța (*Anchusa officinalis*), monarda, mușcata, mușetelul, myosotis, nalba, nalba de pădure roșie, nemțișorul, nemțișorul de câmp,

ochiul-boului, *Oenothera*, omagul (mierea-ursului), pelinul, *Phlox*, *Physalis*, *Physostegia*, primula, răchitanul, rogozul, *Rudbeckia purpurea*, ruscuța (cutcurigul), salvia, sângele-voinicului, sânzienele, săpunarița, scabiosa, scaiul-vânăt, scara-Domnului, *Sedum*, spânzul, șopârlița, *Tanacetum Vulgare*, trandafirul-de-iarnă, trilliumul, turița-mare, urechelnița, urzica moartă.

Planurile

- Ați primit cataloagele de horticultură? Atunci e momentul să vă faceți planuri. Mai întâi observați în jurul dumneavoastră, la vecini sau în alte părți ceea ce vă place, găsiți atrăgător sau a-ți dori să puneți în practică. Luați notițe și faceți fotografii. Folosiți jurnalul de grădinărit de anul trecut pentru a adăuga sau a elimina anumite elemente din grădina dumneavoastră. Dacă nu aveți unul, trebuie să luați măsuri. Este necesar să planificați realizarea grădinii, a straturilor, precum și amenajarea terenului nu doar în gând, ci și pe hârtie.
- Țineți cont de rotația culturilor și de o bună asociere a plantelor.

Peluza (însămânțare)

- Semănați în aprilie sau în mai, în funcție de regiunea în care locuiți. Toamna semănați între sfârșitul lui august și începutul lui septembrie. Semănatul trebuie făcut pe timp liniștit și răcoros – evitați semănarea în perioadele caniculare.
- Prima etapă în pregătirea solului înainte de semănarea gazonului constă în analiza acestuia pentru a-i cunoaște calitățile (elemente fertilizante, pH etc.). În funcție de rezultatele obținute, veți face intervențiile necesare pentru a-l îmbunătăți. În momentul semănatului, pământul trebuie curățat de pietre și de buruieni și nivelat foarte bine. Întindeți minim 10-15 cm de pământ de bună calitate, pe care mai apoi îl veți strânge pentru a afâna suprafața.
- Folosiți o mașină de împrăștiat îngrășământ (se găsesc pe piață la prețuri rezonabile), pentru ca împrăștierea să se facă uniform. Semănați jumătate din cantitatea de semințe într-un sens, apoi procedați în aceeași manieră în celălalt sens. Când ați terminat, acoperiți ușor semințele cu un strat subțire de pământ având grijă să nu le risipiți.

- Dacă puneți rulouri de gazon, pământul nu trebuie să fie foarte sfărâmicios. După ce ați întins noul strat de pământ treceți pe deasupra cu tăvălugul pentru a netezi gazonul. Cum pe rulourile de gazon iarba este deja crescută, tot ce trebuie să faceți e să oferiți un mediu propice de creștere rădăcinilor.
- Între jumătatea lunii iulie și jumătatea lunii august fertilizați peluza pentru a doua oară. Însă fertilizantul trebuie să fie mai puțin bogat în azot decât cel folosit în primăvară.

Peluza (întreținere)

Iarna

- Dacă nu ați pus o învelitoare din material textil pe marginea peluzei, evitați măcar înlăturarea gheții de pe terasă sau alee cu ajutorul sării.
- Peluza nu este nici loc de picnic, nici teren de joacă! În ciuda stratului gros de zăpadă, ea este totuși fragilă.
- Evitați să mergeți pe gazon chiar și spre sfârșitul iernii: pământul nu este dezghețat decât pe jumătate și este încă impregnat cu apă.

Primăvara

- De îndată ce se topește zăpada, iar pământul este uscat și suficient de rezistent pentru a putea merge pe el fără a lăsa urme profunde, greblați gazonul sau măturați-l.
- În mai, după o bună aerare a solului, este timpul să așterneți mranita (amestec de pământ și compost), într-un strat subțire (între 7,5 mm și 2 cm), pentru a îmbunătăți calitatea solului.
- Tot în luna mai trebuie să însămânțați locurile goale de pe suprafața peluzei și să folosiți tipul de îngrășământ potrivit gazonului dumneavoastră.
- Tunderea gazonului se face doar când acesta are deja 5-6 cm. Prima trebuie să fie scurtă – 3,5-4 cm. Creșteți treptat până la 7 cm.

Vara

- În luna iunie reînsămânțați peluza, dar înaintea marilor călduri. În această perioadă nu este recomandată semănarea gazonului din cauza temperaturii crescute și a secetei, firele de iarbă nerezistând în aceste condiții.

- Respectați restricțiile impuse de municipalitate cu privire la regimul udării peluzei, dar asigurați-i în permanență apa necesară.
- Pentru a ști dacă peluza dumneavoastră a fost udată suficient așezați, din loc în loc, recipiente de dimensiuni egale. Când nivelul apei în acestea ajunge la 2,5 cm vă puteți opri din udat.
- Tundeți gazonul cu regularitate, lăsându-l din ce în ce mai lung pe măsura creșterii temperaturii.
- În iulie și august peluza nu trebuie tăiată foarte scurt, pentru că altfel soarele va arde rădăcinile ierbii. Firele de iarbă mai lungi (între 7,5 și 9 cm) se umbresc reciproc, iar o peluză cu o înălțime corespunzătoare are mai puțină nevoie de apă.
- După ce ați tuns gazonul, lăsați iarba tăiată pe peluză ; în acest fel veți reduce evaporarea apei și veți fertiliza pământul.
- Nu este recomandat să fertilizați peluza în iulie, ci mai degrabă spre jumătatea lui august.

Toamna

- În septembrie este timpul să-i oferiți covorului de verdeață un îngrășământ de toamnă care să-l ajute să treacă mai ușor peste temperaturile scăzute ale iernii.
- Dacă peluza dumneavoastră nu mai arată ca altădată, este timpul să vă ocupați serios de ea. Tundeți-o foarte scurt, iar apoi semănați o peluză nouă sau acoperiți cu rulouri de gazon spațiile goale.
- Tundeți cu regularitate peluza ; atât timp cât aceasta crește. Ultima dată coborâți lama mașinii de tuns iarba. Peluza nu trebuie să intre în iarnă cu firele de iarbă foarte lungi, deoarece putregaiul și șoarecele de pădure pot să o deterioreze foarte mult și chiar să o distrugă. După ultima tunsoare ar trebui să rămână un covor de verdeață între 3,5 și 5 cm.

Pericolele

Atenție mare la uneltele de grădinărit, care adesea sunt lăsate la voia întâmplării, mai ales dacă aveți copii, pentru că aceste instrumente pot provoca diverse accidente. Aveți grijă

în primul rând la mașina de tuns, dar și o simplă scară portativă poate fi periculoasă. Dacă nu sunteți atent cinci minute, fiți sigur că unul dintre copii dumneavoastră a încercat deja să se urce pe ea ! Dar în acest tip de accidente nu sunt implicați doar copiii. Cine nu a ținut cu o singură mână foarfecele pentru gard viu, îndepărtând ramurile cu cealaltă ?

Cum pot fi evitate accidentele ?

Debransați toate aparatele electrice atunci când vă îndepărtați de ele chiar și pentru câteva momente. Această măsură include foarfecele pentru gard viu, ferăstrăul, mașina de găurit și, bineînțeles, mașina de tuns.

Nu puneți niciodată mâna pe mașina de tuns, nici piciorul pentru a îndepărta iarba care blochează lama, chiar dacă aceasta este oprită.

Nu lăsați nici o ustensilă de grădinărit, precum hârlețul sau grebla, sprijinite de perete ; așezați-le pe fiecare la locul lor.

Așezați pe rafturile de sus toate instrumentele care taie, cum ar fi cuțitele, foarcele de grădină, mașina de tăiat etc.

Tot la înălțime așezați și produsele periculoase, cum ar fi benzina, alcoolul etc.

Purtați mănuși și ochelari de protecție când folosiți un concasor, pentru că fragmentele pot fi proiectate violent prin orificiul de evacuare.

Chiar și roaba poate deveni periculoasă dacă este folosită în joacă.

Tineți foarfecele pentru gard viu cu ambele mâini, nu doar cu una singură, ca atunci când încercați să îndepărtați ramurile, de exemplu. Acest tip de manevră poate provoca uneori accidente grave.

Aveți grijă să strângeți prelungitoarele electrice după folosire, altfel riscați să vă electrocuțați.

Faceți regulat vaccin antitetanos.

Nu-i lăsați pe cei mici nesupravegheați în apropierea unui bazin cu apă. Accesul la piscină trebuie limitat printr-o barieră de cel puțin 1,2 m, cu închidere automată.

Atenție la intoxicațiile provocate de consumul de fructe sau frunze toxice, precum fructele de ilex, frunzele de degetel roșu sau de smârdar. Spălați-vă pe mâini după ce ați pus mâna pe legume.

Folosiți produsele de tratare a legumelor în zilele fără vânt.

pH-ul

- Literele pH reprezintă abrevierea pentru potențialul de hidrogen; este indicele care exprimă activitatea (sau concentrația) ionului de hidrogen într-o soluție, calculat cu ajutorul unei scări logaritmice. Aceasta este cuprinsă între 1 și 14 și se interpretează astfel:

1	-----	7	-----	14
Acid		Neutru		Alcalin

- Chiar dacă unele vegetale cresc mai bine în sol acid, se pot acomoda totuși și la un sol neutru. Majoritatea plantelor preferă solul cu un pH neutru.
- Începeți prin a face o analiză solului dumneavoastră pentru a-i cunoaște gradul de aciditate sau de alcalinitate. Dacă pH-ul solului depășește 7,4 – trebuie să-l alcalinizați împrăștiind var. Dacă este prea alcalin, ceea ce se întâmplă destul de rar, folosiți pământ negru sau turbă pentru a-l acidifica.
- Varul se întinde în general toamna sau primăvara (a se vedea rubrica „Îngrășarea pământului cu soluție de var”).

Plivitul

- Pentru a plivi cu ușurință grădina cu o unealtă eficientă, cumpărați o furcă cu patru dinți, înlăturați-i pe cei doi din capete, scurtați dinții rămași și puneți-le o coadă zdravănă (ideal de 3,5 cm în diametru). Acest instrument nu se găsește pe piață, dar este eficient și bun la toate.
- Pentru a înlătura iarba care crește între dale, turnați peste aceasta de mai multe ori la rând apa clocotită rezultată în urma fierberii cartofilor – are proprietăți erbicide și este mai ieftină decât un produs chimic.

Primăvara

- De îndată ce se topește zăpada, verificați terenul cu atenție. Urmăriți stricăciunile provocate de șoarecele de pădure peluzei dumneavoastră, precum și cele provocate de zăpadă și ger arborilor, arbuștilor și tufișurilor.
- După dezgheț, unele plante par să nu fi supraviețuit iernii, din cauza protejării inadecvate sau pentru că nu au rezistat. Nu trageți concluzii pripite și nu smulgeți imediat totul.

Mai așteptați câteva săptămâni pentru a vedea dacă gerul a afectat toată planta sau doar părțile sale aeriene. Nu uitați că rădăcinile plantelor pot fi mai rezistente decât ați putea crede. Dați-i o șansă plantei de a-și reveni, în ciuda frunzelor ofilite și a tulpinei moarte în aparență.

- Pregătiți vasele și jardinierele care vor fi folosite la înfrumusețarea terasei.
- În martie, îndepărtați ramurile rupte, tundeți tufișurile, curățați răzoarele și delimitați-le cu borduri; curățați grădina alpină, înlăturând toate gunoaiile adunate în timpul iernii.
- În aprilie, împrăștiati compost sau gunoi de grajd peste straturi, transplantați sau semănați plantele bianuale, divizați plantele perene și plantați bulbii care înfloresc vara; puneți în pământ butașii, schimbați pământul plantelor de interior și scoateți afară plantele ținute în casă pe timpul iernii, dacă temperatura permite acest lucru.

Protejarea pe timpul iernii

- În general, protejarea pe timpul iernii se face încă de la prima zăpadă. Numeroase plante trebuie protejate împotriva frigului ; acordați prioritate arborilor, arbuștilor, tufișurilor și tufelor de trandafiri care se află în calea zăpezii aruncate cu lopata la deszăpezit.
- Sarea folosită pentru înlăturarea gheții de la intrare și de pe cărări este foarte dăunătoare pentru plante, în special pentru peluză, care, sub acțiunea ei, se îngălbenește și se usucă. Cel mai bine e să instalați, de jur împrejurul terenului dumneavoastră, pe peluză și pe plante, în apropierea locurilor de deszăpezire, prelate geotextile cu marginea plastifiată.
- Trebuie protejată și partea inferioară a trunchiurilor arborilor, scoarța, care devine iarna hrana preferată a rozătoarelor. Există vopsele cu rol protector pe timpul iernii ce conțin substanțe care țin departe aceste mici mamifere.
- Instalați parazăpezi acolo unde este necesar, mai ales în jurul tufișurilor. Deasupra lor vor fi puse prelate geotextile sau țesături din iută.

- Tăiați benzi de nailon în spirală, cu o lățime de 2-3 cm, pentru a obține o coardă foarte rezistentă cu care să legați arbuștii iarna ; astfel, îi veți proteja de greutatea zăpezii.
- Nu înlăturați prea devreme sistemele de protecție din timpul iernii. Trebuie așteptat să dispară orice risc de furtună, îngheț, polei etc.
- Nu este bine să cădeți nici în extrema cealaltă, adică să le mențineți prea mult, pentru că riscă să supraîncălzească plantele. Cel mai bine este să le înlăturați într-o zi ploioasă, pentru a nu expune vegetalele, de la început, razelor puternice ale soarelui.

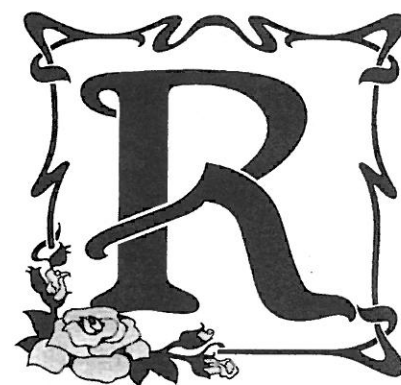
Putregaiul plăntuțelor

- Putregaiul plăntuțelor este o boală criptogamică cauzată de anumite soiuri de ciuperci. În Quebec, ciuperca cea mai des întâlnită în cazul acestei boli este *Pythium (debaryanum, irregulare, ultimum)*, care aparține familiei mucegaiului de apă. Dar și *Rhizoctonia solani* poate determina apariția putregaiului plăntuțelor.
- Sub acțiunea putregaiului, plantele se ofilesc, devin lungi și fragile, se usucă, se înnegresc și cad la pământ învinse

de această boală care acționează foarte rapid. În general, primele simptome sunt precedate de apariția unui strat de mucegai pe tulpinele plantelor. Uneori, sunt atacate până și semințele din pământ, care mor imediat.

- Nu există remedii reale împotriva putregaiului plăntuțelor. Este recomandat să aruncați atât plantele afectate, cât și pământul lor, dezinfectând foarte bine toate accesoriile care au intrat în contact cu ele. Horticultorii cunoscători vă pot spune că este inutil să luptați împotriva acestei boli, odată ce apare. Este mult mai ușor de prevenit decât de vindecat.
- Puteți preveni apariția putregaiului plăntuțelor utilizând doar materiale și semințe sterilizate. În acest sens, consultați rubrica „Semințele”.
- Preventiv, pulverizați pământul răsadurilor cu un fungicid conceput special în acest scop. Acest produs poate fi folosit și atunci când semănați sau când udați primele dăți.
- Pulverizați răsadurile cu următorul decoct : puneți aproximativ 50 de flori de mușetel într-un litru de apă fiartă și lăsați la macerat timp de două zile.

- Controlați cu atenție temperatura, gradul de umiditate, durata și intensitatea luminii.
- Nu semănați niciodată în pământ rece.
- Evitați expunerea plantelor la frig.
- Folosiți tot timpul un substrat (mraniță) aerat și bine drenat. La nevoie, adăugați nisip sau turbă.
- Verificați să aveți o ventilare corespunzătoare în camera unde cresc semințele.
- Nu puneți semințele prea dese ; dacă sunt prea apropiate, răriți-le imediat.
- Trebuie evitat cu orice preț udatul în exces. Decât să udați pământul, mai bine pulverizați apă pe frunzele plantelor. Un pământ foarte umed favorizează apariția ciupercilor care provoacă putregaiul plăntuțelor.
- Nu folosiți apă de ploaie pentru a uda semințele.

Răsadurile

- În cazul în care nu știți dacă semințele sunt încă fertile există un mod de a le verifica. Înmuiati un șervet și așezați pe el câteva semințe ; înfășurați șervetul și apoi puneți-l într-o pungă, așezați-o pe marginea ferestrei și, după vreo zece zile, verificați dacă semințele au germinat.
- În afară de casetele compartimentate și alte recipiente vândute în magazinele de grădinărit, numeroase alte obiecte pot fi folosite pentru semănare, cum ar fi cutiile de iaurt, cutiile de margarină, cutiile cartonate de lapte sau de suc, farfuriile și platourile din aluminiu, sticlele de băuturi carbogazoase (păstrați partea superioară, poate servi drept cupolă), cofrajele de ouă etc. Aveți grijă să perforați fundul pentru a permite drenarea apei.
- Toate recipientele și uneltele folosite pentru răsaduri trebuie să fie curate pentru a preveni bolile și mai ales bine cunoscutul putregai al plăntuțelor (vezi „Putregaiul plăntuțelor”). Pentru a steriliza uneltele și recipientele, introduceți-le în apă caldă (70°C), în care ați adăugat clor în proporție de 9 la 1.

- Din același motiv, folosiți mereu un pământ aseptat. Însă, decât să-l cumpărați deja sterilizat, produceți-l dumneavoastră înșivă : puneți pământul, umezit în prealabil, la cuptor timp de 30 de minute la o temperatură de 95°C. Stratul de pământ pentru fiecare sterilizare nu trebuie să fie mai gros de 10 cm.
- În afară de unelte, accesorii și pământ, și semințele trebuie sterilizate. Așezați-le într-o bucată de tifon, înodați colțurile pentru a forma un fel de săculeț și puneți-l într-un bol cu apă de 50°C sau într-o infuzie de mușetel, timp de 15-25 de minute.
- Dacă faceți dumneavoastră infuzia, adăugați 50 g de flori de mușetel într-un litru de apă clocotită și lăsați la macerat între 24 și 48 de ore.
- Răsadurile de interior nu trebuie să stea prea mult în casă, pentru că astfel se ofilesc. Trebuie să vă adaptați în funcție de climatul regiunii în care locuiți. Dacă acesta vă permite să transplantați răsadurile în grădină primăvara devreme, atunci puteți să vă apucați de treabă. Dimpotrivă, dacă transplantarea riscă să întârzie, atunci faceți-o în aprilie (vezi „Tabelele răsadurilor” din anexă).
- Pentru ca împărțirea să fie mai uniformă și manipularea mai ușoară, amestecați semințele foarte mici cu nisip.

- Nu semănați niciodată semințele foarte adânc. O simplă apăsare de deget pe o sămânță mică este suficientă ; pentru semințele puțin mai mari faceți o mică gaură cu degetul, de două ori mai mare decât sămânța, puneți sămânța înăuntru și acoperiți ușor cu pământ.
- Semănați într-un pământ deja umed (dar nu excesiv), pentru a evita un jet de apă care le-ar putea deplasa.
- Identificați cu grijă semințele. Metoda cea mai sigură este aceea de a scrie numele plantelor pe plăcuțe pe care apoi le înfigeți în pământ. Dacă folosiți etichete din hârtie, verificați-le des pentru că ar putea să se desprindă din cauza umidității.
- Semințele trebuie udate corespunzător (în ploaie, prin stropire sau pulverizare), iar terenul trebuie să fie în permanență umed, dar nu excesiv ; se recomandă ca udatul semințelor să se facă dimineața cu apă caldă.
- Răsadurile de interior au nevoie de multă lumină. Trebuie așezate într-o cameră care să aibă o fereastră orientată, de preferință, spre est sau spre sud, pentru a beneficia cât mai mult de lumina naturală. În caz contrar, folosiți 2-4 becuri de 40 W între 12 și 16 ore pe zi. Becurile trebuie așezate cu o palmă deasupra semințelor.

- Temperatura semințelor trebuie menținută între 22°C și 25°C pe durata întregului proces de germinație ; când încep să crească, reduceți temperatura la 20-22°C în timpul zilei și 15°C noaptea. Cu alte cuvinte, când este mai puțină lumină trebuie să reduceți temperatura pentru că altfel plantele se vor ofili. Umiditatea va fi menținută între 80% și 90% în interiorul camerei sau sub cupolă.
- Pentru obținerea efectului de seră necesar conservării umidității semințelor, acoperiți răsadnițele cu o bonetă de duș, cu o foaie de ziar umezită în prealabil, cu o folie de plastic, cu o bucată de sticlă sau cu un capac din plastic ; ridicați cu regularitate acest capac pentru a evita excesul de umiditate, după care înlăturați-l definitiv în momentul în care semințele au germinat.
- Răriți plantele atunci când au două frunze bine formate. Atenție însă ! Primele două *frunze* care cresc sunt cotiledoane și nu sunt considerate frunze adevărate. Trebuie să așteptați creșterea următoarelor două înainte de a le rări.
- Pentru următoarele operațiuni privitoare la semințe consultați rubricile : „Rărirea”, „Aclimatizarea” și „Transplantarea răsadurilor”.

Repicarea (răsadurilor)

Repicarea este operațiunea care constă în a răsădi la distanțe mai mari plantele tinere, crescute în răsadnițe, separându-le și replantându-le în ghivece individuale.

Când

- Răsadurile trebuie repicate atunci când plantulele au două frunze bine formate. Nu așteptați mai mult, pentru că rădăcinile plantulelor riscă să se încâlcească. Dacă sunt prea multe rădăcini, transplantarea va fi mai riscantă, pentru că, rupându-le, puteți afecta dezvoltarea și creșterea plantei.

Cum

- În stadiul de plantulă, plantele sunt foarte fragile și trebuie manipulate cu delicatețe. Există anumite soiuri de plante la care nu se face repicare : castravetele, bostanul, dovleacul și pepenele galben.
- Cât despre plantele care nu suportă repicarea, veți pregăti răsadurile direct în vase de turbă, biodegradabile, urmând

să le răriți atunci când vine timpul ; vom vedea asta puțin mai departe.

- Ca regulă generală, cu cât repicați mai puțin plantele, cu atât acestea vor crește mai mult.
- Înainte de repicare, udați plantulele din abundență pentru că astfel vor putea fi scoase mai ușor. Lucrați întotdeauna cu finețe și meticulozitate.
- Când scoateți plantula, asigurați-vă că i-ați lăsat cât mai mult pământ pe rădăcină. Scoateți-o cu tot cu pământul din jur.
- Pentru a scoate plantula din pământ nu trebuie să trageți de ea, ci mai degrabă folosiți un băț pentru a o elibera.
- Plantula trebuie ținută de o frunză sau de un cotiledon, nu de rădăcini sau de pământ.
- Cu ajutorul unui creion, al unui plantator sau al unei șurubelnițe faceți o gaură în pământul în care veți pune plantulele alese. Introduceți planta, apoi acoperiți-o până la primele frunze, tasând ușor pământul din jurul rădăcinilor.
- Udați plantulele proaspăt repicate cu un pulverizator sau cu o stropitoare fină, având grijă să nu îndoiți planta sub un jet de apă foarte puternic.

- Feriți plantele de căldura soarelui timp de câteva zile, până când rădăcinile vor fi bine fixate.
- După două săptămâni adăugați în apa pentru udat un fertilizant pe bază de alge sau de pește.
- După ce trec riscurile de îngheț, puteți aclimatiza treptat plantele înainte de a le transplanta în grădină (vezi „Aclimatizarea”).

Rărirea

- Dacă ați semănat direct în vase de turbă biodegradabile, observați-le creșterea și hotărâți care dintre plante sunt mai viguroase.
- Dacă semințele au fost semămate în vase mari, răriți-le lăsând o distanță de 2 până la 5 cm între plante, în funcție de nevoile acestora. Citiți informațiile de pe plicul cu semințe. Nu uitați că vasele vor fi puse în pământ odată cu plantele, distanța dintre ele fiind foarte importantă.
- Când semănați în vase mai mici puneți întotdeauna mai multe semințe pentru că nu vor germina toate. Când trebuie rărite, nu păstrați decât o singură plantă în fiecare vas mic.

- Pentru a nu pune în pericol tinerele plante, nu smulgeți plantulele pe care le înlăturați (s-ar putea deteriora rădăcinile plantelor pe care le păstrați) ; acestea trebuie tăiate la nivelul solului cu un foarfece bine ascuțit.

Semințele

Este o adevărată plăcere să strângi semințele florilor din grădină sau să le aduci dintr-o țară îndepărtată pentru a le semăna și a le vedea crescând !

Iată câteva sfaturi pentru recoltarea și conservarea semințelor :

- Strângeți semințele (pe timp uscat și de preferat după-amiaza) de la cea mai frumoasă plantă.
- Păstrați semințele într-un recipient ferit de umezeală.
- Nu închideți recipientul dacă este ermetic, pentru a lăsa semințele să se usuce, astfel încât să nu putrezească. E indicat să folosiți un plic din hârtie – veți înlătura astfel pericolul condensării.
- Așezați totul într-un loc aerisit și uscat.
- Notați imediat numele plantei pe ambalaj.

Solul

- Se poate face o analiză sumară a solului pentru a ști dacă este acid sau bogat în calcar. Operațiunea este simplă și constă în a turna puțin oțet peste un pumn de pământ. Dacă solul conține calcar, veți auzi un sfârâit ușor.
- Nu toate legumele au aceleași nevoi; unele se dezvoltă mai bine în anumite tipuri de sol. Adaptați culturile și îmbunătățiți terenul în fiecare an.
- Într-un sol calcaros: bob, cimbrisor, morcov, pătrunjel, rozmarin, salată cu căpățână, salvie, varză de Bruxelles.
- Într-un sol argilos: cicoare, conopidă, fasole, mazăre, mentă, roșie, rubarbă, spanac.
- Într-un sol bogat în humus: ardei, busuioc, castravete, dovleac, hasmațuchi, pepene galben, praz, ridichi, salată, vânăță.
- Într-un sol nisipos: anghinare, bostan, cartof, hașmă, nap, tarhon, usturoi, zmeur.

Steaua Crăciunului

- Aproape în fiecare an, cumpărăm câte o Stea a Crăciunului pentru perioada sărbătorilor. În funcție de soi, colorația bracteelor poate dura între una și patru luni, uneori chiar mai mult. Apoi, treptat, bracteele își pierd culoarea. Asta nu înseamnă însă că Steaua Crăciunului este moartă. Luând anumite precauții și îngrijind-o cum trebuie o puteți folosi ca plantă verde; dacă sunteți răbdător și perseverent, plantați-o în grădină oferindu-i elementele nutritive și grija de care are nevoie pentru a înflori din nou.
- La sfârșitul lunii aprilie, micșorați prin tăiere tije Stelei de Crăciun la o treime din înălțimea lor și replantați-le într-un pământ de răsadniță ușor și aerat, cu o drenare bună. Cel mai potrivit este un amestec în părți egale de perlită, mranită și mușchi de turbă. Trebuie udat doar pentru a împiedica uscarea completă a pământului. Așezați floarea într-un loc aerisit pentru a avea o perioadă vegetativă de aproximativ șase săptămâni.
- Spre sfârșitul lunii iunie faceți o a doua tăietură, secționând extremitățile plantei pentru o bună dezvoltare și ramificare a vlăstarilor; astfel veți obține o plantă deasă și compactă.

- Dacă secționați capătul tulpinelor după sfârșitul lunii august, Steaua Crăciunului nu va înflori de Crăciun.
- După ce au trecut riscurile de îngheț, iar temperatura este mai mare de 13°C, scoateți afară floarea și urmați sfaturile oferite la rubrica „Aclimatizarea”.
- După două săptămâni, amenajați un spațiu în straturi sau în grădina alpină pentru floarea dumneavoastră, într-o zonă semiumbroasă.
- La începutul lunii septembrie aduceți-o în casă, iar din luna octombrie țineți-o la întuneric timp de 14 ore pe zi.

Stratul pentru ocrotirea recoltei

- Stratul pentru ocrotirea recoltei este format din materii organice și îndeplinește funcții multiple. Există diferite tipuri de straturi : natural sau de culoare roșie, cu descompunere rapidă sau lentă. În general nu prezintă aditivi chimici și menține echilibrul pH-ului. Poate fi întâlnit sub diferite forme și este vândut în general la volum.

- Dacă nu vreți să cheltuiți cu acest strat, folosiți coji sfărâmate, talaș, cetină, iarbă (fără buruieni), rumeguș sau frunze moarte.
- În general, acest strat nu trebuie să fie mai gros de 5-8 cm pentru ca pământul să se poată aera.
- Beneficiile stratului pentru ocrotirea recoltei sunt numeroase. Iată câteva dintre ele :
 - reduce creșterea buruienilor ;
 - reduce evaporarea apei, pe timp de vară, prin urmare nici udările nu trebuie să fie atât de frecvente ;
 - menține plantele proaspete vara și le ferește de capriciile iernii, deoarece păstrează solul înghețat ;
 - îmbogățește solul prin rezultatul descompunerii sale și, chiar dacă uneori acest proces este unul foarte lent, reduce totuși nevoia de îngrășământ ;
 - numeroase astfel de straturi înfrumusețează peisajul prin culoare, miros și textură.

Toamna

- În unele regiuni, iarna este aspră și lungă. Plantele au nevoie de protecție. Folosiți mai întâi frunzele moarte pe

care le-ați adunat și care protejează împotriva frigului și a vântului. De altfel, ele dau pământului elementele nutritive necesare. Bineînțeles, sunt și alte straturi convenabile : turba, paie sau ramurile de brad (cum ar fi cele din bradul de Crăciun).

- Acest strat nu trebuie întins prea devreme. Cel mai bine e să așteptați înghețul pentru a o face. În acest fel, stratul își va face treaba, adică va menține solul înghețat tot sezonul rece, împiedicând astfel capriciile climei (încălzire, îngheț/dezgheț, lapoviță, vânt, polei, furtună) să afecteze rădăcinile fragile ale plantelor.

Primăvara

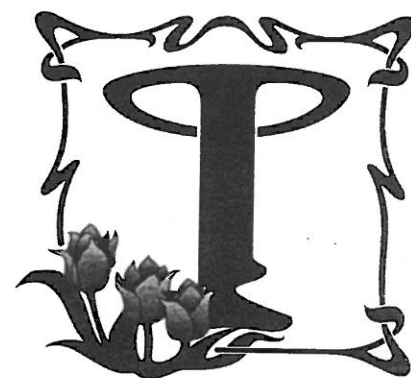
- Stratul de primăvară, mai ales cel destinat protejării rădăcinilor anumitor plante, nu trebuie așezat înainte ca solul să fie complet dezghețat. Dacă stratul este pus prea devreme va fi afectată creșterea plantelor.

Vara

- Soarele verii este uneori de nesuportat pentru plantele dumneavoastră. Acestea trebuie udate cu regularitate, mai

ales cele noi. Dar, cum adesea regimul de udare este reglementat la nivelul fiecărei localități, trebuie să raționalizați apa pe care o dați plantelor în funcție de cea pe care o primesc prin ploaie. Așezați pe pământ, printre straturile de flori și legume, între vaduri, în grădina alpină, la baza arborilor, a arbuștilor și a trandafirilor straturi din materie organică. Această operațiune simplă și necostisitoare va păstra solul proaspăt și umed, împiedicând înmulțirea buruienilor și reducând evaporarea apei atunci când sunt temperaturi ridicate.

- Un mic sfat : strângeți iarba tunsă de pe peluză și întindeți-o peste straturi ; în felul acesta buruienile nu vor mai crește, iar pământul de dedesubt va fi umed ; râmele vor avea grijă să transforme în humus acest strat în câteva săptămâni. Pentru zmeur, iarba trebuie mai întâi uscată.

Toamna

- Strângeți rămășițele din timpul verii : fructe căzute, crăpate sau putrede, paie, dar și frunzele moarte, pe măsură ce apar.
- Pliviți straturile și smulgeți plantele anuale ofilite. Reciclați aceste rămășițe adăugându-le la grămada de compost (vezi „Compostarea”).

Trandafirii

- Pentru ca o tufă de trandafiri să înflorească mai mult timp, tăiați florile ofilite de la bază. În acest fel, hrana va merge doar către mugurii care se pregătesc să înflorească.
- Pentru a alunga insectele, omizile, păduchii de frunze și alți dăunători, oferiți-le drept însoțitori plante de usturoi și/sau crăiță.

- Tundeți tufele de trandafiri atunci când nu există risc de îngheț. Astfel veți stimula înflorirea, veți înlătura părțile uscate, veți evita înmulțirea insectelor și propagarea bolilor.
- Înainte să tundeți trandafirii, dezinfecțați uneltele pe care le veți folosi, asigurați-vă că foarfecele este bine ascuțit și puneți-vă mănuși.
- Tăierea trandafirilor se face oblic cu 4-5 mm deasupra unui mugure îndreptat spre exterior, pentru a evita acumularea apei și putrezirea.
- Odată tăiate, tulpinile de trandafir trebuie aerate. Tăiați toate tulpinile care se încălesc.
- Înlăturați lăstarii lacomi de pe trandafiri și tufele de trandafiri. Faceți o mică gaură la baza trandafirului pentru a vedea de unde pornesc.
- Pentru a evita apariția ciupercilor, după tăierea trandafirilor pulverizați un fungicid peste tăietură.
- Este recomandat să ardeți părțile nefolositoare tăiate pentru că acestea pot contribui la dezvoltarea și propagarea bolilor.

Toamnă/iarnă

- Toamna strângeți frunzele moarte ale trandafirilor pentru că altfel riscați ca primăvara să aveți trandafiri bolnavi și plini de insecte.
- Înainte de venirea iernii, strângeți mănunchi ramurile de trandafir pentru ca acestea să nu se rupă ; așezați un strat de compost pentru a îmbunătăți calitatea solului.
- Cel mai mare dușman al trandafirului este frigul. În acest sens, un strat bun de zăpadă constituie o excelentă protecție pe timp de iarnă.

Transplantarea răsadurilor

- Întotdeauna, când transplantați plante tinere, trebuie să țineți cont de spațiul de care au nevoie pentru a crește. Aceste informații le găsiți pe plicurile de semințe.
- Înainte de a răsădi plantele, trebuie să curățați bine solul de pietre, buruieni și alte rămășițe vegetale.

- Dacă pământul este uscat, vă recomandăm să îl udați în preziua transplantării. Plantele trebuie udate înainte de a fi puse în pământ pentru a se prinde mai ușor.
- Pentru transplantarea răsadurilor, așteptați să se anunțe o zi înnorată și udați pământul în ajun. Dacă a doua zi temperatura nu este potrivită, așteptați apusul pentru a face transplantarea. Tinerele plante și mai ales rădăcinile lor nu trebuie expuse direct razelor soarelui în timpul transplantării.
- Găurile trebuie făcute cu câțiva centimetri mai largi și mai adânci decât plantele care urmează a fi introduse. Abia apoi scoateți plantele din vasele lor. Dacă ați folosit vase biodegradabile, spărgeți-le pereții și fundul pentru a accelera procesul de biodegradare.
- După ce ați pus plantele în gropiță, tasați ușor pământul pentru a le ține drepte.
- La început, pământul trebuie bine udat, operațiunea repetându-se ori de câte ori este necesar pentru a menține solul umed până când plantele sunt bine înrădăcinate.
- Adăugați un strat protector la baza plantelor pentru a favoriza retenția de apă în sol.

- La fiecare două săptămâni, fertilizați plantele cu un îngrășământ complex NPK de tip 10-52-20, apoi, când s-au prins, oferiți-le unul lichid de tip 20-20-20.

Tunderea

- Uneltele folosite pentru tunderea arborilor și arbuștilor, cum ar fi foarfecele de grădinar și foarfecele de tăiat crengi, trebuie bine întreținute. Lamele trebuie ascuțite, iar încheieturile lor unse cu ulei.
- Pentru a evita propagarea bolilor, lamele uneltelor trebuie curățate cu atenție după fiecare operațiune de tăiere.
- Dacă nu există alte indicații, tunderea pomilor fructiferi și ornamentali trebuie să se facă la un unghi de 45°.

Udatul

Frecvența udatului depinde de numeroși factori, cum ar fi ploaia prea multă sau prea puțină, tipul plantei și al solului. Iată totuși câteva reguli de bază :

- Așezați butoiașe, cazane sau rezervoare sub jgheab pentru a strânge apa de ploaie ; folosiți această apă pentru a uda peluza, legumele și florile.
- Când manevrați în grădină furtunul de udat, e posibil să rupeți sau să deteriorați atât plantele din straturi, din brazdă sau din grădina alpină, cât și puietii proaspăt plantați. Pentru a evita acest lucru, înfișeți niște pari de protecție în jurul plantelor mai fragile.
- Udați plantele seara, după apusul soarelui, pentru a-și menține umiditatea cât mai mult. Dacă însă credeți că peste noapte va fi ger, e mai bine să le udați dimineața.
- Dacă anumite plante trebuie udate în timpul zilei, dirijați jetul de apă spre pământ, la rădăcina plantei, evitând să

udați frunzele, deoarece astfel ar putea fi arse de razele soarelui.

- În general, plantele profită mai mult de pe urma udării direct din furtun (fără ciur de stropitoare) decât de o udare în ploaie. Jetul de apă ajunge direct la rădăcina plantei, iar buruienile au mai puține șanse să se înmulțească. În plus, pierderile de apă sunt aproape inexistente. Totuși răsadurile și anumite legume, cum ar fi salata, vor fi udate întotdeauna cu stropitoarea.
- Dacă nu este suficientă apă, udați mai întâi plantele tinere și pe cele din ghiveci.
- În general, e mai bine să udați plantele mai rar, însă din abundență. Udatul zilnic crește riscul apariției bolilor și conduce la o sărăcire rapidă a solului.
- Cât despre peluză, evitați udările scurte și dese, care nu numai că sunt inutile, dar contribuie și la arderea firelor de iarbă și a rădăcinilor acestora. Udatul potrivit, cel care hrănește planta în profunzime, trebuie să dureze între una și patru ore.
- Acoperirea cu un strat de paie și gunoi de grajd, metodă de protecție pe timpul iernii, este practică la fel de bine

și vara pentru a reduce evaporarea apei. Stratul protector din timpul verii poate fi realizat din pietricele, din cetină sau din paie.

- Dacă furtunul pentru udat este găurit de o unealtă, de un cui sau de un alt obiect ascuțit, folosiți o trusă de bicicletă pentru a astupa aceste găuri.

Uleiul horticol

- Uleiul horticol este un produs folosit împotriva a numeroase specii de insecte. Este un ulei mineral de origine naturală care asfixiază insectele și împiedică eclozarea ouălor. Aplicarea acestui ulei reprezintă o capcană pentru dăunători.
- Insectele vizate de efectul sufocant al uleiului sunt acarienii, *Cicadella viridis*, *Dactylopius coccus*, *Kermes*, păianjenii roșii, *Phyllocoptruta oleivora*, *Tetranychidae*, *Tetranychus telarius*, *Trombidium holosericeum*.
- Aplicarea uleiului horticol trebuie să se facă primăvara devreme, după perioadele geroase (între 15 și 30 aprilie), dar înainte de înflorire.

- Acest produs se aplică atunci când temperatura este cuprinsă între 15°C și 17°C și când nu există riscul de îngheț pe timpul nopții pentru cel puțin 24 de ore sau, dacă este posibil, chiar 48 de ore.
- Este foarte important să citiți eticheta de pe recipientul cu ulei horticol. Acest produs este natural și nu prezintă nici un pericol ; totuși nu este recomandat pentru toți arborii și arbuștii. Astfel, e mai bine să nu-l aplicați pe arțar roșu (*Acer rubrum*), duglas verde (*Pseudotsuga menziesii*), meri sălbatici, molid argintiu (*Picea pungens*) și paltin argintiu (*Acer saccharum*).

Umiditatea

- Pentru ca pământul grădinii dumneavoastră să se păstreze umed, folosiți rumeguș de cacao în locul scoarței de copac. Nu va trebui să udați plantele atât de des și, mai ales, solul se va fertiliza fără a deveni acid. Acest amestec nu este luat de vânt.

Unelte (de bază)

În momentul în care ne hotărâm să ne apucăm de grădinărit, suntem tentați să cumpărăm tot ce vedem prin magazinele de specialitate. Bineînțeles că vânzătorii se vor întrece să vă asigure că o unealtă sau alta este cu totul indispensabilă. Dar fiți atenți ! Nu cheltuiți inutil. Luați-o încet și, cu timpul, veți achiziționa ceea ce vă este necesar. Vom prezenta în continuare uneltele de bază care trebuie avute la îndemână când vă apucați de grădinărit. Să știți că puteți lucra fără a avea un echipament profesionist.

- Înainte de a vă cumpăra unelte mari precum motocultorul, foarfeca de tuns gardul viu sau oricare altă unealtă de care vă folosiți doar câteva zile pe an, gândiți-vă mai degrabă să le închiriați.
- Ața de aliniat este formată dintr-o sfoară fixată între doi țăruiși din lemn. Aceasta servește la trasarea unor straturi drepte, fiind foarte utilă și pentru răsădirea în rând.
- Foarfecele de grădinar seamănă cu un foarfece mare ; servește la tăiere și tundere, precum și la îndepărtarea vârfulor butașilor și a tulpinelor cu un diametru de maxim un centimetru. Dacă diametrul este mai mare,

folosiți un foarfece de grădinar pentru două mâini. Lama foarfecelui trebuie ascuțită cu regularitate – pentru a nu răni plantele în momentul tăierii – și dezinfectată înainte și după fiecare folosire – pentru a elimina riscurile apariției unor boli.

- Furca-hârleț se folosește pentru a răscoli pământul, a îndepărta pietrele mari, a înlătura buruienile, a sfărâma mușuroaiele de pământ și crusta acestuia în scopul de a-l aera.
- Furtunul de udat este deosebit de util în grădinărit. Pentru a vă folosi de el, aveți nevoie de un robinet exterior sau de acces la unul interior. Alegeți un furtun care să vă permită să ajungeți la plantele cele mai îndepărtate. Procurați-vă un aspersor care să se adapteze la furtunul dumneavoastră și să vă permită să reglați debitul. Procurați-vă de asemenea un haspel pentru a aranja furtunul în așa fel încât să ocupe mai puțin loc, pentru ca terenul dumneavoastră să capete un aspect ordonat.
- Grebla este folosită pentru nivelarea solului și îndepărtarea pietricelelor de la suprafață; cu partea nezimțată a greblei pot fi acoperite semințele, iar mai apoi răsadurile, tasând ușor stratul superficial de pământ pentru ca acestea să se afunde mai bine și pentru ca solul să fie mai ferm. Această practică mai este numită și acoperire.

- Grebla pentru gazon este mai ușoară decât cea de grădină; este folosită pentru a aduna frunzele moarte și alte resturi vegetale rămase pe teren. Grebla pentru gazon este utilizată și pentru a scarifica peluza toamna, adică pentru a înlătura resturile rezultate în urma tunsului și care s-au adunat la baza firelor de iarbă pe tot parcursul verii. Scarificarea este necesară pentru a împiedica îmbolnăvirea ierbii sau asfixierea acesteia.
- Hârlețul este folosit atât la realizarea găurilor destinate sădirii diferitelor plante, la astuparea acestora, la întoarcerea solului (dacă nu este prea dens) în scopul de a-l aera, cât și la înlăturarea buruienilor. Asigurați-vă că unealta dumneavoastră este prevăzută cu o margine de fier care ușurează folosirea sa, deoarece pătrunderea în sol se realizează prin apăsarea cu piciorul.
- Lopata poate fi utilizată în diferite scopuri: săparea, umplerea roabei sau prepararea diferitelor amestecuri.
- Plantatorul este folosit pentru plantarea legumelor și a florilor; cu ajutorul lui se dă o gaură în pământ în care se așază noua plantă. Unii grădinari folosesc plantatorul pentru a aduna pământul peste plantă, în timp ce alții fac asta cu mâinile.

- Roaba servește la transportul diverselor lucruri precum pământul, compostul sau frunzele moarte; este în egală măsură utilă pentru a face amestecuri sau pentru a muta plantele grele. Există numeroase modele de roabe: din metal sau din plastic, cu roți normale sau cu pneuri; dumneavoastră alegeți care răspunde mai bine nevoilor proprii.
- Sapa servește la tăierea buruienilor și la plivire, adică la curățarea pământului pentru a-l face mai ușor de lucrat; de asemenea, este folosită pentru sfărâmarea mușuroaielor de pământ și pentru săparea brazdelor plate sau în V, la adâncimea dorită.
- Săpăliga este o unealtă formată dintr-o lamă, pe o parte, și o furcă sau o limbă de fier, pe cealaltă. Ea poate fi utilizată și pentru săparea straturilor.
- Stropitoare – a nu se confunda cu furtunul pentru stropit – e fabricată de obicei din metal sau din plastic și este prevăzută cu o extremitate perforată fin, numită *ciur de stropitoare*. Este folosită atunci când transportul apei nu se realizează la distanțe mari, servind în egală măsură și la transportarea îngrășămintelor solubile. Alegeți o stropitoare potrivită pentru dumneavoastră.

- Transplantatorul este o lopătică, lată sau îngustă, folosită pentru sfărâmarea bulgărilor de pământ și pentru a scoate din pământ anumite plante fără a le afecta rădăcina; poate fi folosit și pentru săparea unor gropi mici în vederea plantării. Transplantatorul este folosit pentru a lucra pământul din grădina de legume sau din cea de flori.
- Există și unelte accesorii: în cazul acestora, la fel ca și în cazul celorlalte, mai înainte de a le cumpăra gândiți-vă dacă vă sunt necesare, altfel veți aduna multe lucruri inutile pe care ați da o grămadă de bani. Printre acesoriile cele mai folosite se numără ghivecele, aracii și legăturile lor, diferite suporturi pentru plante, coșurile și sacii folosiți pentru transportarea semințelor florilor, fructelor, legumelor etc., răsadnițele, etichetele, sacii pentru semințe, sita și mănușile.

Uneltele (întreținere)

- Pentru a înlătura seva lipită pe unelte de grădinărit, pulverizați pe acestea WD-40¹, lăsați-l să acționeze câteva minute, iar apoi ștergeți-l.
- Periați unelte după fiecare folosire pentru a înlătura tot pământul.
- Ungeți regulat părțile metalice ale uneltelor cu ulei ars sau grăsime.
- Dacă sunteți mai comod, procurați-vă o ladă mare cu nisip în care vărsați puțin ulei. Înfigând aici unelte după fiecare folosire veți fi scutit de corvoada curățării, pentru că se vor întreține aproape singure.
- Ascuțiți cu regularitate lamele tuturor uneltelor de tăiat.
- Nu lăsați unelte aruncate prin grădină, pentru că nu numai că se pot deteriora, dar pot să vă și rănească.

1. *Water Displacement 40th* (Eliminator de apă, 40 de încercări), previne coroziunea, având proprietatea de a îndepărta apa (n.t.).

- Dacă nu vă așezați unelte într-o recipient cu nisip, agățați-le pe perete, pentru a evita accidente ; în acest fel veți câștiga și ceva spațiu.

Urechelnița

- Puneți într-un vermorel 60 ml de lichid de vase, 125 ml de apă de gură antibacteriană și completați amestecul cu apă. Pulverizați peste zona unde se află urechelnițe – o să vedeți cum dispar.
- Noaptea, urechelnițele se adăpostesc în obiecte scobite. Pentru a le prinde în capcană, așezați ziar făcute sul sau tuburi sau bambus în locurile în care se află ele. Dimineața devreme, de preferat înaintea răsăritului, scuturați ziarul, tubul sau bambusul deasupra unui foc sau a unui recipient cu benzină.

Viespea

- Viespilor le plac fructele coapte. Pentru a le împiedica să dea iama într-ale dumneavoastră, agățați un borcan cu bere pe câte o ramură a fiecărui arbore fructifer. Această băutură atrage viespile. Acoperiți borcanul cu o foaie de hârtie, strângeți foaia cu un elastic, apoi faceți o gaură de mărimea unei viespi. Iată o capcană care costă puțin și este foarte eficientă.

Zăpada

- Îndepărtați periodic zăpada care se depune pe ramurile arborilor, pe tufişuri şi pe arbuşti, pentru a nu lăsa greutatea acesteia să le rupă. Acţionați cu grijă ; nu scuturați copacii ; folosiți-vă mâinile sau o măturică.
- Cu toții așteptăm nerăbdători topirea zăpezii ; sfatul nostru este să nu folosiți lopata, deoarece zăpada constituie o protecție naturală pentru peluză atât timp cât aceasta este amenințată de capriciile vremii. Așadar, lăsați natura să acționeze.

Zmeurul

- Dacă adăugați gunoi de grajd la baza zmeurului, veți avea o recoltă bună.
- Când culegeți zmeura (sau după ce ați cules-o), nu lăsați pe jos recipientele pline, pentru că astfel riscați să atrageți

gândacul mic de stup (insectă care se hrănește cu zahărurile aflate în fermentație).

- Zmeura coaptă este cea care se desprinde ușor : nu e nevoie să trageți de ea. Recoltați zmeura la fiecare trei-patru zile și puneți-o imediat în frigider, pentru că altfel riscă să mucegăiască foarte repede. Presărând-o cu zahăr, îi veți mări durata de conservare.
- Pentru a congela zmeura fără ca aceasta să se terciuiască, așezați-o într-o tavă, iar apoi băgați-o în congelator ; de îndată ce zmeura este înghețată, puneți-o în recipiente ermetice sau în pungi de plastic.
- Feriți-vă de *Oberea bimaculata* – fluture negru cu patru dungi galbene, a cărui femelă ronțăie și perforează la aproximativ 15 cm de la extremitatea noilor tulpine două inele formate din găuri mici în care își depune ouăle. Dacă descoperiți aceste inele sau dacă remarcați că extremitățile tulpinelor tinere de zmeur sunt ofilite sau înnegrite tăiați imediat tulpina la circa 2-3 cm sub inelul inferior. Este recomandat să ardeți tija tăiată pentru a elimina riscul de recidivă. Prezența acestei insecte se face în general simțită spre sfârșitul lunii august.
- După recoltă trebuie tăiate toate tulpinele care au avut fructe.

Anexa 1

Tabelele răsadurilor

Veți găsi în cele ce urmează câteva tabele care indică data la care trebuie să semănați răsadurile și cea la care să le transplantați în grădină. Un alt tabel indică, pentru cei care preferă să-și semene florile și legumele direct în pământ, când este bine să o facă. Însă trebuie să știți că, în ceea ce privește răsadurile, datele sunt doar orientative ; trebuie să țineți întotdeauna cont de clima din regiunea dumneavoastră. În general, tabelele de mai jos vă oferă indicații pentru regiunea Montreal¹.

1. Informațiile din aceste tabele au fost luate de pe următoarele site-uri și lucrări de grădinărit : [http : //www2.ville.montreal.qc.ca/jardin/](http://www2.ville.montreal.qc.ca/jardin/) (*Carnet horticola și botanic* al Grădinii Botanice din Montreal), [http : //lesbeauxjardins.com](http://lesbeauxjardins.com) și [http : //chezmylady.no-ip.org](http://chezmylady.no-ip.org) : 81/.

Tabelul răsadurilor de legume

Legume	Răsaduri de interior	Răsaduri de exterior	Plantare exterioară
Ardei (iute)	Sfârșitul lui martie		Începutul lui iunie
Bostan	Martie	Jumătatea lui mai	Începutul lui iunie
Broccoli	Jumătatea lui aprilie		mai
Cartofi	Jumătatea lui mai		
Castravete	Începutul lui mai	Sfârșitul lui mai	Începutul lui iunie
Ceapă	Începutul lui martie	Începutul lui mai	Începutul lui mai
Ceapă franțuzească de primăvară			Începutul lui mai
Ceapă franțuzească de toamnă			Sfârșitul lui august
Cicoare		Începutul lui iulie	
Conopidă	Jumătatea lui aprilie		Sfârșitul lui mai
Dovleac	Începutul lui mai	Jumătatea lui mai	Începutul lui iunie
Fasole (galbenă/verde)		De la sfârșitul lui mai la sfârșitul lui iunie	
Gulie furajeră		Jumătatea lui mai	

Legume	Răsaduri de interior	Răsaduri de exterior	Plantare exterioară
Mazăre		Jumătatea lui mai	
Morcov		Jumătatea lui mai	
Nap		Jumătatea lui mai	
Păstârnac		Jumătatea lui mai	
Pătrunjel	Începutul lui martie	Începutul lui mai	Începutul lui mai
Pepene galben	A doua jumătate a lui aprilie		Începutul lui iunie
Pepene verde	A doua jumătate a lui aprilie		Începutul lui iunie
<i>Physalis pruinosa</i>	Sfârșitul lui martie		Începutul lui iunie
Porumb		Jumătatea lui mai	
Praz	Începutul lui martie		Începutul lui mai
Ridichi		Mai sau iunie	
Roșii	Sfârșitul lui martie spre jumătatea lui aprilie		Începutul lui iunie
Salată-creață	Jumătatea lui aprilie	Începutul lui mai	Sfârșitul lui mai
Salată cu căpățână	Jumătatea lui aprilie		Începutul lui mai
Salsifi		Jumătatea lui mai	
Sfeclă	Jumătatea lui aprilie	Jumătatea lui mai	Jumătatea lui mai

Legume	Răsaduri de interior	Răsaduri de exterior	Plantare exterioară
Sfeclă roșie		Jumătatea lui mai	
Spanac		Jumătatea lui mai	
Țelină	Jumătatea lui martie		A doua jumătate a lui mai
Țelină de rădăcină	Jumătatea lui martie		A doua jumătate a lui mai
Usturoi		Octombrie sau	Începutul lui mai
Varză chinezească		Începutul lui iulie	
Varză de Bruxelles	Jumătatea lui aprilie		A doua jumătate a lui mai
Vânătă	Sfârșitul lui martie		Începutul lui iunie

Tabelul răsadurilor florilor anuale

Floare	Răsaduri de interior	Plantare în exterior
<i>Ageratum</i>	1-15 aprilie	21 mai
<i>Amaranthus</i>	15-30 aprilie	21 mai
Balsamină	15-30 aprilie	1 iunie
Begonie	Februarie	1 iunie
Cârciumăreasă (<i>Zinnia elegans</i>)	15-30 aprilie	1 iunie
Ciucușoară (<i>Alyssum</i>)	15 aprilie	7-15 mai
<i>Cleome</i>	15-30 aprilie	21 mai
Creasta-cocoșului	15-30 aprilie	25 mai
Dalie	1-15 aprilie	21 mai
<i>Datura Arborea</i> (trompeta îngerilor)	1-15 aprilie	1 iunie
Garofiță	1-15 aprilie	7-15 mai
Garofiță de câmp	1-15 aprilie	21 mai
Gura-leului	1-15 aprilie	15 mai
<i>Impatiens parviflora</i>	15-28 februarie	1 iunie
Lobelia	15-30 martie	7-15 mai
Morăriță	1-15 aprilie	20 mai
Mușcată	1-15 aprilie	21 mai
Panseluță	15-28 februarie	1-15 mai
Petunie	Februarie	15 mai
Ricin	1-15 aprilie	1 iunie
<i>Rudbeckia hirta</i>	15-30 aprilie	21 mai
Salvie	1-15 aprilie	21 mai
<i>Senecio cineraria</i>	1-15 februarie	7 mai
Urzică decorativă	1-15 aprilie	1 iunie
Verbină (sporiș)	15-28 februarie	21 mai

Răsaduri plantate în aer liber ale câtorva plante anuale

Albăstriță	Sfârșitul lui aprilie
Cârciumăreasă	Jumătatea lui mai
Ciucușoară	Sfârșitul lui aprilie
<i>Clarkia</i>	Sfârșitul lui aprilie
Condurul-doamnei	Sfârșitul lui mai
Coreopsis	Jumătatea lui mai
Crăiță	Jumătatea lui mai
Crizantemă	Sfârșitul lui mai
Filimică	Începutul lui mai
Floarea-miresei	Începutul lui mai spre jumătatea lui iulie
Floarea-păianjen	Începutul lui mai
Floarea-soarelui	Jumătatea lui mai
<i>Gaillardia aristata</i> (fluturașul)	Jumătatea lui mai
<i>Godetia</i>	Sfârșitul lui aprilie
Grașiță	Jumătatea lui mai
Gura-leului	Jumătatea lui mai
Imortelă	Sfârșitul lui mai
Limba-peștelui	Mijlocul lui mai
Mac	Începutul lui mai spre începutul lui iulie
Mărăriță	Jumătatea lui mai
Mărgeluță	Jumătatea lui mai spre sfârșitul lui iulie
Măturică	Jumătatea lui mai
Micsandă	Jumătatea lui mai
Nalbă	Jumătatea lui mai
Nemțisor de câmp	Sfârșitul lui aprilie
<i>Oenothera</i>	Sfârșitul lui aprilie
<i>Rudbeckia hirta</i>	Jumătatea lui mai

<i>Sanvitalia procumbens</i>	Sfârșitul lui mai
Sângele-voinicului	Începutul lui mai
<i>Silene latifolia</i>	Sfârșitul lui aprilie spre mijlocul lui iulie
Zorele	Începutul lui iunie

Anexa 2

Lexic practic

Această anexă vă va ajuta să vă familiarizați cu principalii termeni din grădinărit și horticultură, pe care îi găsiți, de cele mai multe ori, în articole și cărți despre grădinărit, nefiind explicați. Nota *vezi* se referă la rubrici specifice care tratează în detaliu termenul respectiv.

Acid : Se referă la sol ; este utilizat prin raport cu *alcalin*. Se spune despre un sol că este moderat acid dacă pH-ul său se situează între 6,5 și 7 și că este foarte acid dacă pH-ul este mai mic de 7. Acest tip de sol sărac în calcar este preferat de plantele acidofile, cum ar fi azaleea, albastreua, iarba-neagră, tulichina și rododendronul (vezi „pH-ul”).

Aclimatizare : Metodă prin care se adaptează o plantă la un nou climat după ce a fost mutată din climatul de origine. De exemplu, se aclimatizează răsadurile sau plantele de interior atunci când sunt scoase afară primăvara. I se mai spune și *călire* (vezi „Aclimatizarea”).

Aerare (a solului) : Aerarea constă în afânarea solului pentru a permite intrarea aerului.

A afâna : A lucra pământul, a-l ara pentru a-l aera și a-l face mai permeabil pentru aer și apă.

Alcalin : Se referă la solul al cărui pH este mai mare de 7. Opusul acestui termen este *acid*. Un sol alcalin este în general bogat în calcar (vezi „pH-ul”).

Ameliorator : Substanță încorporată în sol în scopul de a-i îmbunătăți compoziția și proprietățile fizice. Compostul și gunoiul de grajd sunt amelioratori ai solului.

A amesteca : Un sol se amestecă prin încorporarea unor substanțe care îl fac mai puțin compact, cum ar fi nisipul sau perlita.

Anuală (plantă) : Este o plantă care nu are decât un singur ciclu de viață (germinare, înflorire, formarea semințelor și moarte), care se consumă în general între primăvară și toamnă.

Arabil : Este arabil un pământ care se lucrează ușor.

Arac : Tijă de lemn, plastic sau metal înfiptă în sol cu scopul de a susține o plantă sau un grup de plante.

Aromatic : Se referă la o plantă cu miros plăcut și puternic folosită cu precădere în bucătărie, în industria cosmetică și de parfumuri.

Asolament : Practică ce constă în realizarea rotației culturilor (vezi „Grădina de legume”).

Așternere a mranitei : Operațiune care constă în întinderea mranitei (sau a compostului) pe suprafața unei culturi, în special pe o peluză, pentru a-i oferi toată materia organică necesară creșterii și dezvoltării.

Axilă : Unghi ascuțit, superior, format la joncțiunea dintre o frunză și ramură, dintre pețiol și tulpină.

Azot : Element simbolizat de litera N ; azotul este foarte important pentru dezvoltarea și creșterea plantelor. Este unul dintre componentele principale ale îngrășămintelor.

Bianuală (plantă) : Plantă a cărei ciclu de dezvoltare se realizează pe parcursul a doi ani. Degețelul și foarea de nu-mă-uita sunt două astfel de exemple.

Biologic sau bio : Se referă la procedeul de grădinărit în care toate produsele folosite sunt de origine naturală. În acest tip de cultură, folosirea produselor chimice de sinteză și a materiilor neorganice este total exclusă.

Brazdă : Șanț îngust, rând săpat în care semănăm semințele sau replantăm răsadurile.

Bulb : Organ de rezervă, cărnos, care permite supraviețuirea plantei în timpul iernii. Este vorba despre o plantă de sine stătătoare, dar într-o formă subterană. Bulbul conține toate organele care formează viitoarea plantă. Distingem două tipuri de bulb : înfrunzit și solid.

Butaș : Parte a unei plante care se prelevează în scopul de a obține o plantă autonomă (vezi „Butășirea”).

Caduc : Se referă la o plantă care își pierde frunzele în fiecare an, toamna, generând altele noi, primăvara. Este opusul lui *persistent*.

Cadru : Se referă la un adăpost cu o structură neîncălzită care protejează totuși plantele de frig și de vânt.

A căli : Vezi „Aclimatizarea”.

Câmp deschis : Sintagma este utilizată pentru tipul de plantație în care semințele sunt semănate direct în grădină, spre deosebire de răsadurile care cresc mai întâi în interior.

A ciupi : A suprima prin secționare extremitatea în creștere a unei tulpini sau a unei ramuri pentru a stimula apariția mugurilor sau a mlădițelor : este suficient să eliminați această extremitate prinzând-o între degetul mare și cel arătător.

Colet : Zonă de trecere dintre rădăcină și baza tulpinei.

Compost : Materie organică obținută prin descompunerea deșeurilor vegetale și a celor menajere (vezi „Compostarea”).

Conifer : Arbore sau arbust cu frunziș persistent, cum ar fi tisa, zada, pinul și bradul.

Cuib : Gaură în care se seamănă 3-5 semințe mari ca cele de pepene, condurul-doamnei, bostan, bob sau dovleac.

Cultivare forțată : Constă în producerea plantelor înainte de perioada normală de vegetație.

Curățare a copacilor : Curățarea unui copac prin înlăturarea ramurilor uscate sau a crengilor din partea superioară a tulpinii cu ajutorul unui cosor sau al unui foarfece de grădinar.

A da sămânță : Starea unei plante care produce flori și semințe prematur, aceasta reprezentând de obicei sfârșitul ciclului vegetativ. O furtună sau o caniculă pot provoca acest fenomen. Dacă nu udați plantele după o furtună și dacă le adăpostiți de căldura excesivă puteți întârzi acest proces.

Drajon : Drajonul este un lăstar aerian format direct din rădăcină și care pleacă de la baza arborilor și arbuștilor.

Lăstarul sau *lujerul* sunt alte nume pentru a desemna aceste mlădițe, dar cel de *lăstar lacom* îl definește cel mai bine. Drajonul secătuieste arborele de proveniență luându-i din sevă. Drajonii trebuie tăiați cu forfecile imediat după căderea zăpezii. La fel trebuie procedat și cu drajonii care se dezvoltă sub axila frunzelor anumitor legume cum ar fi roșiile.

Drenare : Operațiune prin care apa în exces din sol este evacuată în mod natural sau prin diferite tehnici, cum ar fi cea a canalelor.

Erbacee (plantă) : Se referă la o plantă care are structura unei ierbi (în opoziție cu *lemnoasă*) și ale cărei părți aeriene mor la sfârșitul sezonului de vegetație.

Erbicid : Care distruge buruienile.

Element nutritiv : Sunt elementele minerale (cum ar fi azotul [N], fosforul [P] și potasiul [K]) necesare creșterii plantelor.

Fertil : Calitate a unui sol în care legumele cresc bine sau a unei plante care formează fructe frumoase și semințe bune.

A fertiliza : A îngrășa (a ameliora, a îmbunătăți) solul, adică a-i oferi îngrășămintele necesare pentru a-l face mai fertil.

Florifer : Se referă la o plantă care produce multe flori.

Fungicid : Substanță destinată distrugerii ciupercilor parazite, cum ar fi mucegaiul cenușiu, mana viței-de-vie, făinarea viței-de-vie.

Germinare : Proces de trecere a unui germen la viața activă, marcat de dezvoltarea rădăcinilor.

Humus : Pământ negru, format prin descompunerea materiilor organice (vegetale sau animale), care oferă solului în care este pus substanțele necesare fertilizării.

Iernare : Acțiunea de a aranja plantele într-un loc unde vor fi ferite de frig, vânt, îngheț și zăpadă.

Insecticid : Care distruge insectele în mod general sau specific (vezi „Insectele”).

A împrăști : Acțiunea de a întinde un produs pe sol, cum ar fi compostul, varul sau pământul.

Înflorire repetată peste an : Plantă care produce flori și/sau fructe de mai multe ori pe an, chiar și după sezonul normal.

A îngrășa pământul (cu soluție de var) : Operațiune ce constă în împrăștierea de var pe un teren cu scopul de a reduce gradul de aciditate (vezi „Îngrășarea pământului cu soluție de var”).

Îngrășăminte verzi : Îngrășămintele verzi sunt materii vii care cresc fertilitatea solului printr-un aport de elemente minerale, împiedicându-le eroziunea. Hrișca, meiul și raigrasul sunt îngrășăminte verzi. Ele trebuie îngropate toamna înainte de a forma spicul ; iarna se descompun. Gunoii de grajd și compostul sunt și ele îngrășăminte verzi.

Înmugurire : Desfacere a mugurilor. Această perioadă precede dezvoltarea frunzelor.

Învelire : Întindere a unui strat de gunoi (frunze moarte, coji, compost, iarbă tăiată, cetină) la baza plantelor pentru a le proteja atât de frigul iernii, cât și de căldurile excesive din timpul verii. Prin aceasta se reduce evaporarea apei și se împiedică înmulțirea buruienilor (vezi „Stratul pentru ocrotirea recoltei”).

Lăstar lacom : Vezi „Drajon”.

Lemnificare : Se vorbește despre lemnificare atunci când o mlădiță sau o ramură tânără își modifică membranele și

trece din stare erbacee în stare lemnoasă. Acest proces are loc spre sfârșitul lunii august.

Lemnoasă (plantă) : Plantă ale cărei tulpini și ramuri capătă consistența lemnului pe măsură ce se dezvoltă ; este opusul lui *erbacee*. Trecerea unei plante de la stadiul ierbos la cel lemnos se numește *lemnificare*.

Materie organică : Materia organică este produsul obținut prin descompunerea materiei vii (vegetală sau animală), care produce humus.

Mraniță : Amestec de pământ vegetal, nisip și turbă în proporții diferite, folosit pentru cultura plantelor de interior și pentru schimbarea pământului din ghiveci. Unele tipuri de mraniță conțin și frunze în descompunere, cărbune de lemn sau cochilii de stridii, fiind utilizate în particular.

Mugure : Excrescență formată din elemente foarte tinere și bogate în celule. Mugurii (meristemele) se găsesc în vârful tulpinei sau la axila frunzelor.

A mușuroi : A aduna pământ la baza unei plante formând un mic mușuroi. Se mai spune și *a încălța o plantă*.

Nod : Umflătură situată pe tulpină, la nivelul unei ramificații sau al unei frunze.

Ochi : Mugure care se va transforma în ramură sau în floare (boboc).

Parazit : Sunt calificate astfel insectele, ciupercile și plantele care trăiesc de pe urma altora.

Peduncul : Coadă unei flori sau a unui fruct.

Perenă (plantă) : Este vorba despre o plantă erbacee sau lemnoasă care își pierde tulpina și frunzele iarna, dar care crește, înflorește și dă fructe în primăvara următoare, iar acest ciclu se reia cel puțin trei ani la rând, uneori chiar mai mult.

Perlita : Perlita este o rocă de origine vulcanică, un silicat natural sărac în apă, care are proprietatea de a îmbunătăți aerarea și drenarea solului, menținând în același timp umiditatea. Perlita facilitează penetrarea rădăcinilor în substrat, maximizând astfel creșterea și dezvoltarea plantelor.

Persistent : Se referă la un frunziș care rezistă în perioada iernii ; se opune lui *caduc*.

Pesticid : Produs chimic care distruge paraziții culturilor.

Plante sălbatice : Un alt nume pentru buruieni, adică plantele care cresc în locuri unde nu au fost semănate.

Plantulă : Sămânță care a germinat și ale cărei cotiledoane au ieșit.

A plivi : A tăia buruienile până la rădăcină cu ajutorul unei plivitori sau a unei săpălige (vezi „Unelte [de bază]”).

A prăși : A afâna și a aera stratul superficial al pământului (crusta) cu ajutorul unei sape pentru a reduce evaporarea apei din sol și pentru a favoriza în același timp penetrarea apei (vezi „Unelte [de bază]”).

Puiet : Tânără plantă destinată a fi replantată (răsădită) sau care tocmai a fost replantată, dar nu a ajuns la maturitate.

Rădăcină descoperită : Se referă la o plantă că are rădăcini descoperite atunci când nu este pământ în jurul acestora.

Rădăcinoasă (legumă) : Se referă la o legumă ale cărei rădăcini sunt comestibile, cum ar fi sfecla roșie, morcovul, napul și păstârnacul.

Rămurică : Ramură mică de copac, mlădiță secundară a unei ramuri principale.

Rărire : Operațiune prin care se elimină anumite plante (flori, fructe, legume) atunci când sunt prea dese pentru a

favoriza dezvoltarea celorlalte flori, fructe sau legume oferindu-le mai mult spațiu.

Răsădire : Transplantare a unei plante tinere, ieșită din sămânță, într-un alt vas, pentru a-i oferi suficient spațiu de creștere.

Rezistent la intemperii : Numim rustică o plantă care rezistă la gerul iernii, precum și la atacurile climei, cum ar fi vântul și seceta.

A săpa : A tăia și a întoarce pământul cu ajutorul unui hârleț (vezi „Unelte [de bază]”).

A schimba un ghiveci : Transferare a unei plante dintr-un ghiveci în altul. Schimbăm ghiveciul unei plante pentru a-i oferi mai mult spațiu sau pentru a-i schimba pământul.

A scurta : A tăia, a reduce ramurile, rămurelele sau tulpinele unei plante cam la jumătate din lungimea lor în scopul de a determina formarea de noi ramuri sau mlădițe.

Semănătură : Acțiune de a semăna ; mici plante provenite din semințe ; terenul însămânțat cu aceste tinere plante. Răsadurile de interior se pun în casete sau alte recipiente, în timp ce răsadurile de exterior pot fi risipite (împrăștiind

semințele la întâmplare) sau în rând (în brazdă) (vezi „Răsadurile”).

A separa : A fracționa o plantă perenă pentru a obține altele de același fel cu rădăcini și muguri.

Spațiere : Distanță necesară între două plante ; aceasta este întotdeauna înscrisă pe pachetele de semințe. Distanțarea este esențială chiar dacă vi se pare prea mare atunci când puneți în pământ semințele sau plantulele ; fără o spațiere adecvată plantele nu se vor putea dezvolta corespunzător.

Spin : Ghimpe mic ascuțit de pe tulpinile anumitor plante, cum ar fi cactusul, zmeurul sau trandafirul.

Stamină : Organ bărbătesc al florii. Staminele, de diferite lungimi în funcție de soi, sunt formate dintr-un fir și o anteră în care este produs polenul.

Substrat : Numim substrat pământul în care plantăm răsadurile. Este un amestec pe bază de turbă pentru răsaduri și de perlită, vermiculit și/sau fibră de nucă de cocos. Cu timpul, puteți să formați propriul substrat, dar la început este bine să cereți sfatul unor specialiști. Un substrat bun trebuie să fie ușor, poros și constituit din particule fine pentru a facilita germinarea semințelor și apariția plantelor.

Substratul trebuie să rețină o mare cantitate de apă permițând în același timp drenarea apei în exces care ar putea duce la putrezirea semințelor.

Tăierea vârfulor copacilor : Acțiune ce presupune atât înlăturarea mlădițelor tinere sau a ramurilor de la nivelul solului, cât și ciupirea unei plante pentru a-i încetini creșterea.

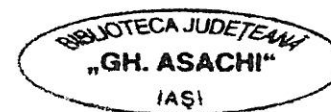
Transplantare : Așezare a unei plante, ieșită din sămânță, într-un ghiveci sau scoatere a unei plante din pământ pentru a o replanta în altă parte.

A umezi : Stropire a frunzelor plantulelor (sau ale tinerelor plante) prin pulverizare atunci când răsadurile sunt încă fragile sau pământul nu trebuie udat. Se umezesc și aleele unei sere pentru a crește gradul de umiditate, diminuându-se în același timp căldura.

Vas biodegradabil : Vasele biodegradabile pentru plante, arbori și arbuști sunt fabricate din hârtie reciclată sau din turbă. Le puteți lăsa atunci când plantați (sau transplantați) plantele, dar este totuși preferabil să le luați pentru că poate dura luni întregi, chiar ani, până să se descompună. Dacă le luați, puneți-le în grămada de compost. Dacă nu, rupeți-le măcar fundul și părțile laterale înainte de a le pune în pământ, pentru a accelera procesul de descompunere.

Vermiculit : Vermiculitul este un silicat hidratat care provine din alterarea pietrei de mică. În horticultură el este oferit sub formă de flacoane și servește mai ales la afânarea pământului. Uneori este folosit pentru acoperirea răsadurilor cu scopul de a le proteja ajutându-le să germineze mai repede. Este foarte recomandat să adăugați vermiculit în substraturile pentru plantarea butașilor, pentru că acesta accelerează înrădăcinarea.

Veștejire : Este o boală care determină ofilirea și uscarea unei plante. Apare fie din cauza insectelor, fie a unui eșec în ciclul vegetativ.

Cuprins

<i>Introducere</i>	5
Aclimatizarea	9
Analiza solului	10
Apa calcaroasă	11
Aracii	11
Arborii și arbuștii	13
Asocierea plantelor	16
Balconul	27
Buburuza	28
Bulbul	28
Buruienile	30
Butășirea	32
Cactusul	41
Camera frigorifică	42
Catalogul	43
Câinii și pisicile	43
Cenușa	45
Compostarea	45
Condurul-doamnei	52
Coniferele	53
Etichetarea	57
Florile anuale și bianuale	61
Florile comestibile	65
Florile de grădină	70
Florile tăiate	71
Frunzele moarte	73

Furnicile	73
Gardul viu (tunderea)	77
Grădina de legume	78
Ierburile aromatice	85
Insectele	90
Îndepărtarea gheții de pe trotuare	95
Îngrășarea pământului cu soluție de var	95
Îngrășămintele anorganice	97
Îngrășămintele organice	97
Jardinierile	101
Jurnalul de grădinărit	102
Legumele : familii	107
Limacșii	128
Mușcata	131
Muștele și tântarii	132
Păduchii de frunze	135
Păianjenii	136
Plantele de ghiveci	136
Plantele perene	137
Planurile	139
Peluza (însămânțare)	140
Peluza (întreținere)	141
Pericolele	144
pH-ul	147
Plivitul	148
Primăvara	148
Protejarea pe timpul iernii	150
Putregaiul plăntuțelor	151
Răsadurile	157
Repicarea (răsadurilor)	161
Semințele	167
Solul	168
Steaua Crăciunului	169
Stratul pentru ocrotirea recoltei	170

Toamna	177
Trandafirii	177
Transplantarea răsadurilor	179
Tunderea	181
Udatul	185
Uleiul horticol	187
Umiditatea	188
Uneltele (de bază)	189
Uneltele (întreținere)	194
Urechelnița	195
Viespea	199
Zăpada	203
Zmeurul	203
<i>Anexa 1. Tabelele răsadurilor</i>	<i>207</i>
<i>Anexa 2. Lexic practic</i>	<i>217</i>

au apărut :

- Charly Cungi – *Cum putem scăpa de stres*
Sylvie Lair – *Cum să memorăm*
Charly Cungi – *Cum să ne afirmăm*
Charly Cungi, Ivon-Druon Note – *Cum să facem față depresiei*
Alain Brulé – *Cum dialogăm și cum convingem*
Brigitte Bouillercce, Françoise Rousseau – *Cum să ne motivăm*
Jean Félix Fiehl – *Cum să ne realizăm proiectele*
Patrik Traube – *Cum să ne alegem psihoterapeutul. Incursiune în psihoterapie*
Brigitte Bouillercce, Emmanuel Carré – *Cum să ne dezvoltăm creativitatea*
Renée Marti – *Cum să evităm eșecurile*
Jean-Denis Ménard – *Cum să ne administrăm timpul*
Adrian Neculau (coord.) – *Cunoaște-te pe tine însuși*
Christophe de Jaeger – *Cum să rămânem tineri*
Adrian Neculau (coord.) – *Cunoaște-l pe celălalt*
Kyra Mesich – *Manual de supraviețuire pentru cei sensibili*
Guy Missoum – *Am reușit ! Strategii, tehnici și metode*
Yvon Dalat – *Ghidul reușitei tale profesionale*
Peter Colwell – *Cheia succesului. Drumul tău către reușită*
Brian Clegg – *Dezvoltarea personală. Curs rapid*
Érica Guilane-Nachez – *Șansa e de partea ta ! Metode și tehnici de autocunoaștere*

Kathy Glover Scott – *Femeia de succes*
 Brian Clegg, Paul Birch – *Creativitatea. Curs rapid*
 Brian Clegg, Paul Birch – *Arta de a-i conduce pe ceilalți. Curs rapid*
 Richard Denny – *Cum să comunici ca să câștigi. Secretele unei comunicări de succes*
 Gisèle Commarmond, Alain Exiga – *Arta de a comunica și de a convinge*
 Richard Denny – *Încrede-te în tine însuși. Descoperă-ți potențialul pentru succes și fericire*
 Ros Taylor, John Humphrey – *Cum să ajungi în top*
 Ștefan Prutianu – *Antrenamentul abilităților de comunicare*
 Louise Masson – *Politețea înainte de toate. Cum să reușești în afaceri*
 Sylvie Royant-Parola – *Cum scăpăm de insomnii*
 Érica Guilane-Nachez – *Transa, hipnoza și autohipnoza. Magia comunicării*
 Carole Collins, Carolyn Christison – *Trezește-te! E mai târziu decât crezi*
 Léo Léderrey – *Descurcă-te cum poți*
 Karyn C. Rybacki, Donald J. Rybacki – *O introducere în arta argumentării. Pledarea și respingerea argumentelor*
 Charly Cungi, Serge Limousin – *Metode și tehnici de relaxare*
 Georgeta Pânișoară, Ion-Ovidiu Pânișoară – *Managementul resurselor umane. Ghid practic*
 Richard Denny – *Cum să te motivezi ca să câștigi*
 Ștefan Prutianu – *Antrenamentul abilităților de comunicare. Limbaje ascunse*
 Sorin Ene – *Cum să ne învingem teama*
 Philippe Turchet – *Sinergologia. De la limbajul trupului la arta de a citi gândurile celuilalt*
 Mary Hartley – *Limbajul trupului la serviciu*
 Mioara Dragostin – *Ghid practic de vestimentație pentru profesioniști*
 Karyn C. Rybacki, Donald J. Rybacki – *Arta argumentării. Manualul profesorului și compendiu de teste*
 Andra Șerbănescu – *Cum se scrie un text (ediția a III-a)*
 Sorin Ene – *Cum reacționăm la stres*
 David Givens – *Semnele dragostei și limbajul trupului. Ghid practic pentru îndrăgostiți*
 Milton Cameron – *Comunicarea prin gesturi și atitudini. Cum să înveți limbajul trupului*

Valérie Clisson, Arnaud Duval – *Teste de logică. Exerciții și soluții*
 Debbie Hall – *Cum să ne învingem timiditatea. Tehnici de comunicare eficientă*
 Milton Cameron – *Arta de a-l asculta pe celălalt. Secretele unei comunicări reușite*
 Sandrine Coussinoux, Dominique Imbert, Natacha Quintard – *Teste și exerciții pentru dezvoltarea memoriei*
 Nelson Bouchard – *Rezolvarea conflictelor la serviciu. Tipuri de personalitate și soluții*
 Nicolae Radu – *Teste psihologice pentru orientarea în carieră și autocunoaștere*
 Paco Underhill – *Arta de a cumpăra. De ce ne place shopping-ul*
 Étienne Blouin – *ABC-ul grădinarului*

în pregătire :

Pierre Fayard – *Cum să înțelegem și să folosim Sun Tzu*
 Ken Russel, Philip Carter – *Teste de inteligență*

www.polirom.ro

Redactor : Doris Mironescu

Coperta : Radu Răileanu

Tehnoredactor : Radu Căpraru

Bun de tipar : decembrie 2006. Apărut : 2006

**Editura Polirom, B-dul Carol I nr. 4 • P.O. Box 266
700506, Iași, Tel. & Fax (0232) 21.41.00 ; (0232) 21.41.11 ;
(0232) 21.74.40 (difuzare) ; E-mail : office@polirom.ro
București, B-dul I.C. Brătianu nr. 6, et. 7, ap. 33,
O.P. 37 • P.O. Box 1-728, 030174
Tel. : (021) 313.89.78 ; E-mail : office.bucuresti@polirom.ro**

Tipografia S.C. PRINT MULTICOLOR S.R.L. Iași

Str. Bucium, nr. 34, Iași 700265

tel. (0232)21.12.25, 23.63.88, fax. (0232)21.12.52

19,95

